

VSEM BRALCEM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO!

Uredniški odbor

IMP GLASNIK

GLASILO DELAVCEV ● INDUSTRIJSKEGA MONTAŽNEGA PODJETJA ● LJUBLJANA

ŠTEVILKA 1

LETO XII.

JANUAR 1978

NA PRAGU NOVEGA LETA 1978

Iztekajo se zadnji dnevi leta 1977. Še malo in prepustili ga bomo kronistom, zgodovinarjem in statistikom, da ga bodo dokončno spravili v arhive. Prav je, da tudi vsi zaposleni v naši delovni organizaciji pogledamo, kaj nam je leto 1977 prineslo, kaj smo naredili, kako smo napredovali.

Če primerjamo že znane podatke o letošnjem poslovanju s planom, je primerjava ugodna. Dosegli bomo približno 2,7 milijarde celotnega prihodka in tako plan presegle za 30%. Produktivnost smo povečali za 5%. Izplačani osebni dohodek je v 11 mesecih dosegal 5830,00 din. Izkazana vrednost izvoza v 11 mesecih je 70 milijonov din, dejanska vrednost pa je skoraj za polovico višja in bo znana šele v začetku leta 1978, ko bodo obračunana montažna dela. To je le nekaj kazalcev rezultatov našega dela.

Kljub preseganju plana, pa ne morem mimo dejstva, da nista v celoti izpolnili planskih obveznosti dve TOZD. Vzroki za to so subjektivni. Ne nazadnje je treba opozoriti na premajhno zavzetost in zagnanost pri reševanju teh vprašanj najbolj odgovornih delavcev v teh dveh TOZD. Posledice slabšega poslovanja pa občutijo delavci teh TOZD tudi pri svojih osebnih dohodkih. Iz dogajanj v teh dveh TOZD lahko dober, a za nekatere dokaj drag,

nauk dobimo vsi: ne čakajmo ob prvih znakih nazadovanja, ne prepuščajmo stvari stihiji, podredimo vse interese enemu samemu cilju: da odpravimo vzroke, ki so pripeljali do takšnih posledic.

V letu 1977 so potekale intenzivne priprave za organiziranje v sestavljeno organizacijo združenega dela. Zadnje dejanje so referendumi ob koncu meseca decembra. Iz sedanje delovne organizacije bo nastalo sedem delovnih organizacij, ki se bodo združile v sestavljeno organizacijo IMP. In kaj pomeni za nas SOZD? Najprej in predvsem doseganje boljših rezultatov pri opravljanju delovnih in samoupravnih nalog, vir novih moči in novega polja in ne nazadnje uresničevanje določil Zakona o združenem delu v našem vsakdanjem življenju. S prehodom v sestavljeno organizacijo pa delo še ni končano. To so šele temelji, na katerih bo treba začeti zidati novo zgradbo. Zavedati se moramo, da samo zunanja oblika ne pomeni nič, da je oblika brez vsebine prazna, da vsebina zahteva spreminjeno ravnanje. Otrsteti se bomo morali določenih starih navad in si pridobiti nove. To ni enostaven proces, kdor ga ne bo hotel sprejeti, se bo moral sprijazniti z dejstvom, da bo slej ko prej na stranskem tiru, potisnjen v ozadje. V letu, ki se poslavlja, smo poleg Titovih in partijskih jubilejev, proslavili

tudi 30 let uspešnega dela naše delovne organizacije. Proslavili so vsi naši delavci, tudi tisti, ki delajo na gradbiščih v tujini. Na začetku četrtega desetletja našega dela so pred nami številne in zahtevne naloge. Dela, ki smo jih opravili doslej, so porok, da bodo naši delavci kos vedno zahtevnejšim nalogam tudi v bodoče. Samo z delom si bomo rezali kos kruha sebi in tudi družbi. Z zavzetim in dobrim delom vseh zaposlenih in pod vodstvom avantgarde delavskega razreda ne bo nobena naloga ostala nerešena ne na delovnem ne na samoupravnem področju.

Ob vstopu v novo leto želim vsem delavcem in upokojencem IMP zdravja, osebne sreče, veliko delovnih uspehov in prijetno praznovanje.

Glavni direktor
STANKO KRUMPAK

NOVA TOVARNA

TOZD TIO iz Idrije je v Godoviču zgradilo novo tovarno, ki je bila odprta 23. 12. 1977. Več o objektu in otvoritvi bomo poročali v prihodnji številki Glasnika

PO 1733/1982

1. JANUARJA 1978: SOZD IMP

Menim, da je aktivnost organov upravljanja, družbenopolitičnih organizacij, strokovnih služb in vodilnih delavcev vseh TOZD in DSSS IMP v obdobju celotnega letošnjega leta pritegnila k aktivnemu sodelovanju ali pa vsaj k pasivnemu spremljanju, domala vsakega delavca v vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti IMP.

Dne 11. 12. 1976 je namreč stopil v veljavo zakon o združenem delu in letošnja aktivnost je bila v veliki meri usmerjena k njegovemu uresničevanju, tem bolj, ker smo si prav v tem zahtevnem obdobju našega družbenoekonomskega razvoja zastavili izredno pomembno nalogo, da našo delovno organizacijo samoupravno reorganiziramo, preoblikujemo v sestavljeno organizacijo združenega dela.

Problematika uresničevanja zakona o združenem delu ter pot v SOZD sta bili stalno prisotni v tem časopisu ter obravnavani v vseh TOZD in v DSSS na vseh nivojih tako, da ne dvomim, da so bili prav vsi delavci IMP popolno in izčrpno seznanjeni s potekom letošnjega dela na tem področju. Poleg tega ugotavljamo, da je delo v različnih komisijah, ki jih je bilo veliko, pritegnilo izredno veliko število delavcev, ki so tako že v sami fazi izdelave predosnutkov in osnutkov nove vsebine SOZD tvorno sodelovali.

Če ob koncu letošnjega leta ocenjujemo 30. marec, ko je delavski svet delovne organizacije sprejel program uresničevanja zakona o združenem delu, za njim pa vse TOZD in delovna skupnost, kot dejanski začetek samoupravnega preoblikovanja v SOZD, bi moral pomeniti zadnji dan letošnjega leta zaključek tako imenovane druge, temeljne faze uresničevanja programa in procesa prehoda v sestavljeno organizacijo združenega dela. Prvo fazo smo namreč zaključili v juniju letošnjega leta, ko so bile končane vse analize na podlagi programov in ko je bil razgrnjen predlog sestavljene organizacije združenega dela in delov-

nih organizacij v njej ter tako podani vsi pogoji za konkretno uresničevanje tega predloga, kar označujemo za pričetek druge faze.

Poleg ugotovitve, da je aktivnost pri samoupravni reorganizaciji delovne v sestavljeno organizacijo združenega dela, dobila neslutene dimenzije in da je šla v tej smeri tudi informiranost, pa sedanja situacija postavlja vsakega delavca pred težko nalogo odločanja, saj problematika, ob kateri naj se izjasni, ni le zahtevna in zanj odločilna, ampak tudi zelo obširna. Na referendumih ob koncu letošnjega leta namreč odločamo kar o osmih bistvenih vprašanjih, ki pa vendarle vsi skupaj pomenijo neločljivo vsebino nove sestavljene organizacije združenega dela in katere obsežnost ni bilo mogoče skriti. Poleg samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo, ki je nov temeljni samoupravni splošni akt vsake TOZD, moramo delavci odločiti še o samoupravnem sporazumu o združitvi v delovno organizacijo, o samoupravnem sporazumu o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela IMP, o samoupravnem sporazumu o združitvi v interno banko IMP ter o dveh samoupravnih splošnih aktih, ki se tičeta pridobivanja in razporejanja dohodka in čistega dohodka ter osebnih dohodkov: samoupravnem sporazumu o osnovah in merilih na nivoju delovne organizacije in o na njem slonečem pravilniku TOZD. Ob navedenem sta sklepa o načelnem soglasju za prehod oz. preoblikovanje iz delovne v sestavljeno organizacijo združenega dela po 386. členu Zakona o združenem delu in o združevanju temeljne organizacije v delovno organizacijo v sestavi SOZD neločljivo povezana z odločanjem o zgoraj navedenih samoupravnih sporazumih.

Družbenopolitične organizacije in organi upravljanja na nivoju delovne organizacije IMP so stalno spremljali in usklajevali potek dela v temeljnih organizacijah in v delovnih skupnostih,

pri čemer so jim desno roko pomenile komisije na nivoju IMP, v prvi vrsti komisija za uresničevanje zakona o združenem delu. Tako se je politični aktiv IMP v času druge faze uresničevanja programa sestal avgusta in pa 9. decembra, 10. oktobra pa sam svet ZK IMP, delavski svet delovne organizacije pa septembra in 13. decembra.

Poglaviten namen sej političnega aktiva dne 9. decembra in delavskega sveta delovne organizacije dne 13. decembra je bil ugotoviti, kako smo v temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti, skratka v celotnem IMP, pripravljani na referendum. Delegati vseh TOZD in DSSS so na teh sejah podali izredno ohrabrujoča poročila. Dejstvo je, da moramo iskati med pravilnostjo in kvaliteto celotnega dela v letošnjem letu, zastopnostjo mnenj in predlogov, kar največjega števila delavcev ter med rezultati referendumov kar najtesnejšo povezavo.

V primeru, da se bo večina delavcev v vseh temeljnih organizacijah pozitivno odločila na referendumu o vseh vprašanjih, o katerih odločamo ob koncu letošnjega leta, smo postavili temelj sestavljene organizacije združenega dela IMP.

Jasno je, da samo s tem preoblikovanje in formiranje SOZD še nista končana. Izredno težavne naloge in prav taka aktivnost ter informiranost nas čakajo tudi v naslednjem letu. Sestavljena organizacija bo tudi pravno veljavno zaživelna navzven šele takrat, ko bo registrirana. Zato se bomo takoj v začetku naslednjega leta lotili izdelave in sprejemov statotov temeljnih organizacij, delovnih organizacij in sestavljene organizacije združenega dela, ter vseh drugih podstatutarnih samoupravnih splošnih aktov. Izredno pomemben korak pa bomo opravili po sprejetju statotov z razpisi volitev in končno s samo izvedbo volitev v organe upravljanja TOZD, delovnih organizacij in sestavljene organizacije združenega dela. Ko bodo v vseh delovnih organizacijah in v sestavljeni organizaciji združenega dela imenovani še vršilci dolžnosti individualnih poslovnih organov, bodo izpolnjeni vsi pogoji, da predložimo registrskemu sodišču predlog za registracijo SOZD IMP. Opisano obdobje in delo naj bi pomenilo tretjo fazo uresničevanja našega programa, za katero imamo glede na zakon o združenem delu sicer čas do 11. 12. 1978, cilj vseh nas pa je, da jo zaključimo najkasneje v prvi polovici leta 1978.

Vsi delavci IMP so spoznali, da preoblikovanje tako velike in heterogene delovne organizacije kot je IMP v SOZD ne zahteva samo ogromno časa, ampak tudi ogromno truda, usklajevanja, originalnosti, zlasti pa medsebojnega sporazumevanja. Nihče v IMP ni mnenja, da je možno tak korak opraviti čez noč, kar pomeni, da prvi januar 1978 predstavlja pričetek življenja nove samoupravne vsebine in oblike, sestavljene organizacije združenega dela za vse nas, ki smo se odločili zanjo, celoten postopek dograjevanja, ki bo pravno veljaven tudi navzven, da se bomo v okviru IMP s pričetkom leta 1978 že ravnali po novih pravilih, določenih v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD IMP in v drugih samoupravnih splošnih aktih, ki so predmet referendumov ob koncu letošnjega leta.

Čeprav danes samih rezultatov referendumov še ne poznamo, pa se najiskrenejše zahvaljujemo prav vsem, ki so vložili toliko truda ob preoblikovanju v SOZD, vsi skupaj pa naj si zaželimo kar največ uspehov pri dokončni izgradnji naše sestavljene organizacije združenega dela, katere temelje postavljamo s 1. 1. 1978.

ALEŠ ČERIN, dipl. iur.

DO 110 TISOČ BREZ DAVKA

Pri odmeri davka iz skupnega dohodka občanov bo za letos neobdavčeni del 110 tisoč din, kar je 40 tisoč več kot leta 1976. Vsem, ki so v letu 1977 zaslužili manj kot 110 tisoč din, ne bo treba plačati republiškega davka. Kdor pa je zaslužil več, bo lahko uveljavljal še olajšave: 33 tisoč dinarjev za vsakega vzdrževanega otroka, enaka je tudi olajšava za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana. Če zavezanec vzdržuje otroka, ki je moten v duševnem ali telesnem razvoju, se zanj uveljavlja olajšava 49,5 tisoč din. Vsi ostali bodo davek plačali na osnovi lestvice, ki jo objavljamo. Kot letna osnova v tabeli je mišljen zaslužek zavezanca nad neobdavčljivim delom (t. j. nad 110 tisoč din, če zavezanec nima nobenih olajšav).

če znaša letna osnova din				znaša davek	
nad	do	din	+		
	20.000	—	+	7 odstotkov od presežka	
20.000	30.000	1.400	+	9 odstotkov od presežka nad	20.000
30.000	40.000	2.300	+	11 odstotkov od presežka nad	30.000
40.000	50.000	3.400	+	14 odstotkov od presežka nad	40.000
50.000	60.000	4.800	+	17 odstotkov od presežka nad	50.000
60.000	80.000	6.500	+	23 odstotkov od presežka nad	60.000
80.000	100.000	11.100	+	28 odstotkov od presežka nad	80.000
100.000	150.000	16.700	+	37 odstotkov od presežka nad	100.000
150.000	200.000	35.200	+	44 odstotkov od presežka nad	150.000
200.000	500.000	56.700	+	47 odstotkov od presežka nad	200.000
500.000	1.000.000	194.700	+	49 odstotkov od presežka nad	500.000
1.000.000		434.700	+	50 odstotkov od presežka nad	1.000.000

Stopnje po katerih bodo Slovenci plačevali republiški davek od skupnega dohodka za letošnje leto.

DELAVSKI SVET ZASEDAL PET UR

Zadnja seja delavskega sveta delovne organizacije v l. 1977, ki je bila 13. decembra, je z 11 točkami dnevnega reda napovedala precej dolgo zasedanje našega najvišjega organa upravljanja. Če ocenjujemo razpravo, lahko ugotovimo, da je bila ob nekaterih točkah dokaj burna. Potrebno bo tudi seja najvišjih organov upravljanja v sestavljeni organizaciji združenega dela dobro pripravljati, dajati delegatom povzetke gradiv, ki so v javni razpravi in poskrbeti, da bodo delegati od sklica pa do seje lahko v TOZD ali DO opravili svojo nalogo — vprašali delavce, oziroma njihove organe upravljanja za mišljenje ob posameznih vprašanih. Če tega ne bomo storili, se nam bodo seje posameznih organov vlekli v nedogled, delegati bodo neradi prihajali, izgubljali pa bomo dragocen čas. Sicer pa to velja za seje vseh organov, ki jih bo v bodoče še več. Svojih nalog pa se morajo zavedati tudi delegati, ki jih bomo volili prihodnje pomlad.

Če hitro preletimo dnevni red, že omenjene seje delavskega sveta, pa je potekala takole:

GRADNJA POSLOVNE STAVBE

Kot je znano, naj bi novo poslovno stavbo zgradili skupaj z objektom družbenega standarda v Vojkovi ulici. V njej naj bi imeli poleg skupnih služb SOZD (predvidenih je 180 delovnih mest) svoje prostore še: TOZD PB, TOZD Klima, TOZD TEN, TOZD Elektromontaža, TOZD Zastopstva, TOZD Livarna in verjetno TOZD OV, ki pa se še ni odločila. Cena zgradbe še ni znana, ker še niso znani stroški komunalne ureditve, predvsem prestativne kanalizacije. Svoje prostore bodo TOZD financirale same, za skupne službe, oz. TOZD skupnega pomena pa bi po dosedanjih ocenah morale združiti 25,5 milijona din. Predviden je naslednji ključ, ki za polovico zneska upošteva število zaposlenih, za drugo polovico pa realizacijo. Prispevek TOZD naj bi bil naslednji: TOZD: OV — 2,82, Klima 1,96, PMI 2,46, PM 1,71, Elektromontaža 3,47, Blisk 0,93, Eko 0,9, Dvigalo 0,91, TEN 1,94, TRAA 2,06, LSL 1,52, TIO 1,08, SKIP 0,98, Panonija 1,44, PB 0,81, Zastopstvo 0,43 (v milijonih din). Prihodnje leto naj bi uredili vso potrebno dokumentacijo, graditi pa začeli l. 1979. Sredstva naj bi prispevale TOZD po zaključnem računu za l. 1978. Do konca februarja naj bi bil pripravljen sporazum o financiranju te investicije. Delavski svet je predlog dal v dokončno obravnavo in potrditev delavskim svetom TOZD. Za objekt družbenega standarda ni bilo nobenih informacij.

KRANJSKA GORA

Tu naj bi gradili počitniški dom na zemljišču, ki smo ga kupili pred leti. Gradnja se je odpravila iz leta v leto. Po sedanjih varianti naj bi investicije znašale 13 milijonov din in naj bi jo TOZD zbrale takole: TOZD OV 1,33, PMI 1,19, PM 0,87, Elektromontaža 1,54, TEN 1,03, TRAA 0,97, LSL 0,79, TIO 0,65, Zastopstva 0,09, PB 0,24, Klima 0,95, SKIP 0,39, Dvigalo 0,42, Blisk 0,59, EKO 0,53 (v milijonih din). Vsi razpravljavci so predlog podprli, a poudarili, da zaenkrat ni sredstev, ki bi jih lahko združili. Predlog je delavski svet dal v dokončno odločitev delavskim svetom temeljnih organizacij.

POSLOVANJE V LETU 1977

V devetih mesecih l. 1977 znaša realizacija 2,05 milijarde din — kar je enako lanski letoletni. V primerjavi z lansko se je povečal za 26 % vrednostni obseg, 12—13 % pa fizični obseg našega poslovanja. V enajstih mesecih l. 1977 znaša realizacija 2,7 milijarde din, plan je presežen za 6 %. Obseg poslovanja se je povečal za 30 % (inflacija, fizični obseg, produktivnost se je povečala za 5 %). Izvoz doslej znaša 70 milijonov in bo do konca leta še precej večji (obračun montažnih del). Največja izvoznika sta TOZD PMI (montažne storitve) in TOZD LSL (proizvodi). Poprečni osebni dohodki za 11 mesecev znašajo 5.831 din (po odločbi pa 5.010 din). Kljub doseganju in preseganju plana delovne organizacije pa TOZD PM Koper in TOZD Panonija nista izpolnili planskih obveznosti.

IZVRŠEVANJE PLANA INVESTICIJ

Podani so bili podrobni podatki za investicije v TOZD Elektrokovinar, TOZD BLISK (o katerih bomo še poročali), v TOZD SKIP in TOZD Dvigalo (o katerih smo že pisali). O vzrokih prekoračitev investicij v Godoviču (TOZD TIO) in v TOZD Panonija je bil delavski svet obveščen. Okvirni plan investicij za prihodnje leto je delavskemu svetu pojasnil glavni direktor Stanko Krumpak. Na prvem mestu je gotovo TOZD TEN, ki bo morala zgraditi nove prostore zaradi širitve zmogljivosti in reševanja prostorske stiske v Vojkovi ulici. Prav tako bo povečala svoje zmogljivosti TOZD TRAA (v l. fazi 2.000 kv. m proizvodnih prostorov). Do l. 1985 je treba v tej TOZD zgraditi novo tovarno. Odpira se tudi vprašanje nadaljnega obstoja TOZD SKIP na tej lokaciji. TOZD Livarna v Ivančni gorici potrebuje nov kaluparski stroj, za katerega so TOZD IMP združile sredstva. Gradili bomo livarno barvnih kovin, za katero naj bi v letu 1978 pripravili potrebno dokumentacijo. Dokončno pa se bomo morali tudi odločiti, kakšen računalnik naj bi kupili in še prej, kaj naj bi z njim delali.

FINANČNO POSLOVANJE

Po ugotovitvah direktorja finančno-računovskega sektorja tov. Alojza Kosija so meseci izredno ugodnega finančnega stanja delovne organizacije minili. Položaj tudi sedaj ni kritičen niti ne slab. Vendar pa je določene službe to stanje nekoliko uspravalo in so na tem področju še skrite rezerve, na katere lahko računamo. Vemo, da bodo imele vse TOZD po 1. 1. 1978 svoje žiro račune pri SDK (doslej samo znotraj delovne organizacije). Vprašanje je, kako bo s TOZD, ki imajo tudi sedaj žiro račun negativen?

URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Poročal je predsednik skupne komisije tov. Janez Stanovnik. Delavski svet je sprejel program uresničevanja ZZZ 30. marca. Skupna komisija je imela 16 sej in več posvetov. Komisija je najprej pripravila predlog reorganizacije DO, potem pa pripravila samoupravni sporazum o združitvi v SOZD, samoupravni sporazum o združitvi v interno banko, elaborate o ekonomski upravičenosti združitve TOZD v DO, samoupravni sporazum

NOVA TEMELJNA ORGANIZACIJA V MARIBORU

V okviru dosedanje TOZD PROJEKT — MONTAŽA — INŽENIRING (TOZD-PMI) v Mariboru nastajajo nove spremembe. Tako se je v novembru letos iz dosedanje TOZD-PMI, ki obsega projektantsko in montažno dejavnost, izločil del delavcev, ki opravljajo projektantske in prodajne posle v okviru TOZD-PMI.

Reorganizacija TOZD-PMI poteka v okviru preraščanja DO IMP v SOZD ter organiziranja TOZD-PMI, BLISK in Elektrokovinar v novo DO. V skladu z izhodišči zakona o združenem delu ter njegovimi poglavji o opredelitvi dejavnosti je organiziranje nove temeljne organizacije v okviru TOZD PMI tudi logična posledica uresničevanja ZZZ.

Na referendumu, ki je bil 15. novembra, se je 57 delavcev dosedanjega komercialno projektivnega sektorja soglasno izreklo za organiziranje nove TOZD z dejavnostmi, ki jih je že do sedaj opravljal ta del TOZD PMI.

V skladu z načrtovano reorganizacijo in organiziranjem nove delovne organizacije zavzema nova temeljna organizacija, ki bi se naj imenovala (INŽENIRSKI BIROJI — glede na dejavnost) tudi poseben položaj, v skladu z opredelitvami 403. člena ZZZ.

TOZD Inženirski biroji, ki vključuje v sebi poleg projektantske dejavnosti še funkcijo skupnega nastopanja na trgu v imenu DO, bo v samoupravnem sporazumu o združitvi TOZD v DO imela poseben položaj, skladno z omejitvami, ki jih pogojuje že omenjeni 403. člen ZZZ.

IVAN HERGA

o združevanju v DO, samoupravne sporazume o združevanju dela delavcev v TOZD. O večini teh aktov se bodo delavci izrekli na referendumih med 20. in 30. decembrom. Toda to še ni vse. V prvi polovici prihodnjega leta moramo dokončati še drugi del. Sprejeti je treba še vrsto samoupravnih aktov, izvoliti organe upravljanja, izvršilne organe in imenovati individualne poslovodne organe.

Takoj po tem poročilu je delavski svet sprejel za predlog političnega aktiva IMP sklep, da delavci, ki so delali na reorganizaciji DO, dobijo ustrezno plačan vložen trud, oz. nadomestilo za izgubljeni čas.

DELITEV DOHODKA IN OSEBNIH DOHODKOV

Da bo razprava tu najdaljša, smo pričakovali. Osnutka samoupravnega sporazuma in pravilnika smo objavili v posebni številki Glasnika. Ker zakon o ZZZ določa rok za ureditev teh področij 1. 1. 1978, nam za kakšne večje posege ni ostalo časa. Komisijo je delavski svet imenoval 15. decembra in lahko kar priznamo, da je bila v dokaj neugodnem položaju predvsem zaradi tega, ker mora biti naš samoupravni sporazum v skladu z gradbeniškim, za tega pa vemo, kdaj smo ga sprejemali. Tudi ta naj bi bil v skladu s stališči sindika-

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

tov, ki so bila objavljena tik pred zdajci in vprašanje vskladitve je bilo ob seji DS še odprto. Tudi znotraj IMP posamezna vprašanja še niso rešena, kar je tudi oteževalo delo. Razprava je pokazala, da komisija ni odkrila ničesar novega, da pa tudi ne vemo čisto jasno, kaj naj bi. Jasno tudi ni bilo, kakšni naj bi bili osebni dohodki po novem. Komisija je trdila, da naj bi se povprečno povečali za 5 %, delegati pa, da to nikjer ne piše. Da pa ne bi bil kdo po novem prikrajšan, je DS sprejel in potrdil predlog političnega aktiva, da nov sporazum ne sme prinesiti nikomur v IMP nižje osebne dohodke, kot jih bo prejel za mesec december (brez gibljivega dela). Razprava je tudi pokazala, da moramo izdelati tak pravilnik, da bo vsak delavec znal sam izračunati osebni dohodek, na drugi strani pa, da tako zapletenih vprašanj kot je delitev OD ne moremo rešiti zadnjih pet minut, in da je za neko sprejemljivo rešitev potrebna široka javna razprava. Začeto delo bo treba takoj v prvih mesecih prihodnjega leta nadaljevati in izdelati vse kriterije za nagrajevanje po delu.

Po tej točki je delavski svet sprejel pravilnik o eskontiranju menic, glavni direktor pa ga je informiral o delih v Iraku. Delavski svet je odobril službeno potovanje za 4 dni v Irak ob položitvi temeljnega kamna na gradbišču glavnemu direktorju Stanku Krumpaku, pomočniku glavnega direktorja Janezu Stanovniku, direktorju TOZD Elektromontaža Francu Kumšetu, direktorju TOZD OV Antonu Zimi, direktorju TOZD

Klima Janezu Završku, direktorju PB Jožetu Hrvatinu, sekretarju sveta ZK IMP Alešu Čerinu, predsedniku delavskega sveta Stanetu Vrhovcu in prevajalki.

TEŽAK POLOŽAJ V TOZD PM KOPER

Delavski svet je pred časom imenoval posebno komisijo, ki naj bi poiskala vzroke in pripravila predloge za njihovo odpravo zaradi trajne nelikvidnosti in nedoseganja planskih ciljev v TOZD PM Koper. Komisijo vodi in je o njenem delu tudi poročal direktor TOZD OV Anton Zima. Komisija je imela štiri seje. Naloga komisije je bila ugotoviti dejansko stanje na organizacijskem, finančnem, poslovnem in kadrovskem področju. Komisija je podrobno pregledala terjatve, zaloge, kalkulacije, pogodbe in poslovanje skladišča. Komisija je sodelovala tudi na sejah samoupravnih organov TOZD in je delo sklenila s številnimi ugotovitvami, nekatere med njimi so:

- nujno je, da zagotovi IMP pomoč pri premagovanju položaja v Kopru
  - v TOZD PM bo prišlo do kadrovskih sprememb (vodilni delavci so dali pismeno ostavko na lastno željo in priporočilo političnega aktiva)
  - prevelike zaloge materiala (komisija jih je spravila v planske okvire)
  - izboljšati bo treba organizacijo poslovanja in zaostri osebno odgovornost za izpolnjevanje nalog
  - izboljšati medsebojne odnose, obveščanje in sodelovanje pri delu samoupravnih organov.
- Politični aktiv v TOZD PM je sprejel sklep, da

naj delavski svet delovne organizacije določi delovno komisijo, ki bo izdelala sanacijski program. V komisijo je delavski svet imenoval tov. Aleša Čerina, sekretarja sveta ZK IMP, tov. Staneta Vrhovca, predsednika DS in tov. Jurija Zavca, direktorja plansko-analitske službe, ostale člane pa bo imenoval DS TOZD PM. Direktor TOZD PM Koper Ladislav Alič ni imel pripomb na poročilo komisije, je pa navedel nekaj razlogov, zakaj je prišlo do takšnega položaja:

- izredno hiter razvoj TOZD
- investicija
- zanemarjanje nekaterih področij, predvsem kadrovskega, itd.
- v prvih treh mesecih l. 1977 so ostali brez dela.

O vzrokih za nedoseganje plana v TOZD Pannonija pa je delegate seznanil direktor TOZD Emil Zelko. Navajamo nekatere razloge:

— po planu bi moralo biti razmerje kmetijska mehanizacija : kooperacija in industrijska proizvodnja v okviru IMP 60:40, dejansko stanje pa je drugačno

— da bi se položaj izboljšal, bodo 20 % znižali norme in v delovnem procesu organizirali delovne enote.

Delavski svet je sprejel, oz. dopolnil svoj prvotni sklep, da ob praznovanju 30-letnice IMP dodeli 250 tisoč din onkološkemu inštitutu tako, da se novi sklep glasi: za potrebe onkološkega inštituta v Ljubljani bomo nabavili tri kirurške nože v vrednosti, ki ne sme biti večja od 320 tisoč din. Delavski svet je sprejel tudi sklep o ustanovitvi delovne enote v tujini.

DS TOZD TIO IDRIJA

SKLEPI XXVII. redne seje Delavskega sveta TOZD TIO Idrija, ki je bila v ponedeljek, dne 12. 12. 1977 ob 13. uri v jedilnici podjetja.

1. sklep: DS je soglasno imenoval naslednje člane v komisijo za izvedbo referendumov in sestavo volilnega imenika:

Komisija za izvedbo referendumov:

1. Šuligoj Ivan — predsednik
2. Ržen Stane — član
3. Petrič Ivan — član
4. Močnik Vera — član
5. Plešnar Metod — član

Komisija za sestavo volilnega imenika:

1. Vidmar Majda
2. Poljanšek Slavka
3. Lapanje Ernesta

V skupno komisijo na ravni nove delovne organizacije IKOS, pa se imenuje Ržen Staneta.

2. Sklep: DS predlaga, da se v sredo, 14. 12. 1977 ob 13.30 uri skliče izredna seja DS, kateri se bodo podala dokončna stališča glede programa proslave v Godoviču. Sklep je bil soglasno sprejet.

3. Sklep: DS se strinja s predlogom o načinu združevanja sredstev za naložbo v TOZD Livarna Ivančna gorica. Sklep je bil soglasno sprejet.

4. Sklep: V sredo, 14. 12. 1977 se bo na izredni seji DS dokončno rešilo to vprašanje, do takrat pa naj se pregleda tudi SS o novoletnem praznovanju otrok.

5. Sklep: DS predlaga, da se v Svet za varstvo okolja in zraka, imenuje tov. Poljanšek Miloša.

6. Sklep: Ker denarja v SSP nimamo več na razpolago, se s prošnjo Notranjskega zdravstvenega doma Vrhnika počaka do zaključnega računa, ko bomo videli, koliko denarja bo na razpolago.

7. Sklep: Po zaključnem računu, ko bo točno znano, koliko sredstev imamo na razpolago, bi se

ponovno sklepalo o prošnji Združenja borcev Cerkno.

Opomba: Izpuščen je sklep o imenovanju volilnih komisij, ki so bile imenovane tudi na tej seji.

DS TOZD TEN

SKLEP 27. redne seje delavskega sveta TOZD TEN, ki je bila dne 25. 11. 1977, ob 11. uri, v sejni sobi TOZD TEN.

1. sklep

Predlog samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD se sprejme in se daje v javno razpravo. Sklep je bil soglasno sprejet.

2. sklep

Predlog samoupravnega sporazuma o združevanju v DO se sprejme in se daje v javno razpravo. Sklep je bil soglasno sprejet.

3. sklep

Predlog samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD IMP se sprejme in se daje v javno razpravo.

Sklep je bil soglasno sprejet.

4. sklep

Predlog samoupravnega sporazuma o združitvi v interno banko IMP se sprejme in se daje v javno razpravo.

Sklep je bil soglasno sprejet.

5. sklep

Predlog elaborata o družbenoekonomski upravičenosti združitve v DO se sprejme in se daje v javno razpravo.

Sklep je bil soglasno sprejet.

6. sklep

Predlog samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega do-

hodka in za delitev sredstev za osebne dohodke v gradbeništvu se sprejme v predloženem besedilu in se daje v javno razpravo. Sklep je bil soglasno sprejet.

7. sklep

Predlog samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke IMP se sprejme in se daje v javno razpravo.

Sklep je bil soglasno sprejet.

8. sklep

Predlog samoupravnih sporazumov o združitvi v temeljno banko in predlog o združitvi v stanovanjsko komunalno banko Ljubljana, in sicer za poslovanje se sprejme in se daje v javno razpravo.

Sklep je bil soglasno sprejet.

9. sklep

Sklep 15. redne seje DS o inovaciji Prošek Milana se spremeni in se glasi: nagrada za inovacijo se tov. Prošku izplača takoj, zadolži se tov. Verbič Emila, dipl. ing., da se orodje izdelava do 31. 12. 1977 pri zunanem kooperantu ali obrtniku.

Sklep je bil soglasno sprejet.

10. sklep

Do prihodnje seje delavskega sveta se izdelava kalkulacija lastnih stroškov razdelilnih omar, ki bo podlaga za odločitve o izdelavi.

Sklep je bil soglasno sprejet.

11. sklep

Odobri se izdelava podometnega razdelilca dimenzije 650x700 mm in kabske omarice 400x450 mm tov. Žgajnarju Alojzu. V popoldanskem času in iz odpadne pločevine pa mu bo izdelal tov. Pirnat Stane.

Sklep je bil soglasno sprejet.

12. sklep

Odobri se izdelava priključne razdelilne omarice dimenzije 300x450 mm in pokrov rezervoarja za vodo, dimenzije 500x550 mm tov. Smrekarju. Izdelal pa bo tov. Prijatelj v kovinski delavnici iz odpadnega materiala v popoldanskem času.

Sklep je bil soglasno sprejet.

OBLIKOVANJE, USTVARJANJE IN DELITEV DOHODKA TER DOHODKOVNI ODNOSI

Z Ustavo, Zakonom o združenem delu (ZZD) in drugimi zakoni, ki so že zunaj ali so v osnutku pripravljene za izdajo, so družbeno ekonomski odnosi na področju oblikovanja, ustvarjanja in delitve družbenega proizvoda pojmovno in vsebinsko bistveno spremenjeni. Ta tematika je osredotočena razprav vse od sprejemanja zakona o združenem delu pa do danes in se tudi ne bo ustavila v bodoče, ker je poslovno dogajanje vedno prisotno in prinaša nove odnose in probleme, ki jih je treba vsklajevati skladno z ZZD.

Po ZZD smo dolžni poslovati na principu novih dohodkovnih odnosov s 1. 1. 1978. V ta namen je Univerza Maribor — Visoka ekonomska komercialna šola priredila tridnevno posvetovanje o problemih aplikacije dohodkovnih odnosov v združenem delu. ZZD pa obravnava to tematiko v II. delu, poglavje I. do III. ali členi 45 do 160. Namen tega članka je osvetliti nekaj pojmov, da bi jih dojeli vsi delavci in vzpodbuditi ustrezne službe k urejevanju dohodkovnih odnosov.

1. OBLIKOVANJE DOHODKA IN RAZLOŽITEV POJMOV

Dohodek je družbenoekonomska kategorija, ki vsebuje obveznosti iz pogodbenih odnosov, obveznosti po zakonih in samoupravnih sporazumih, osebne dohodke bruto, sredstva za skupno porabo, rezervna sredstva in sredstva za razširitev materialne osnove dela (sredstva za poslovni sklad). Med znanimi krogi je močni prisotna problematika, vsebina in tehnika izkazovanja dobička, izgube in še nekaterih pojmov (osebni dobiček in renta). Enako je z višino osebnih dohodkov kot element kalkulacije in drugih dajatev. Pojem dobiček je v preteklih desetletjih že bil uradno rabljen. Trenutno ga v uradni ekonomski teoriji in tehniki izkazovanja uspeha ne poznamo. Tudi v naših analizah bi ga lahko znižali iz štirih vrst dobička vsaj samo na eno.

V novi terminologiji imamo te pojme:

1. Celotni prihodek TOZD pomeni vsa plačana realizacija — prodani proizvodi in storitve, povečane za druge prejemke v okviru TOZD (proizvodno prodajni proces v okviru ene TOZD).

2. Skupni prihodek pa se pojavi tedaj, ko je v proizvodnji tehnološko povezanih več TOZD. Trg je torej tisti, ki pove, kolikšen je ta skupni prihodek, ki se porazdeli po ustreznem ključu na TOZD in si ta tako formira celotni prihodek. Iz celotnega prihodka pa vsaka TOZD ugotavlja svoj dohodek ali pa skupni dohodek, če ima za skupni dohodek potrebo in pogoje. Za razdelitev skupnega prihodka je možno uporabiti res skrbno izdelane standardne normative materiala in amortizacije s planom predvidene po TOZD. Pogoj pa je, da imamo dohodek planiran po TOZD. Dohodek je namreč možno po ZZD ugotoviti in deliti samo v TOZD. Ugotavljanje dohodka v delovni organizaciji ali sestavljeni organizaciji ni možno, ne vsebinsko ekonomsko in ne tehnično. Možno je samo seštevanje podatkov TOZD v DO ali SOZD.

2. DOHODEK TOZD ALI SKUPNI DOHODEK TOZD

Dohodek TOZD imamo tedaj, če ni pri doseganju tega dohodka bil udeležen še kakšen drug poslovni partner z živim ali minulim delom.

Skupni dohodek pa imamo tedaj, kadar je pri ustvarjanju le tega sodeloval še kakšen partner s kapitalom oziroma sredstvi (minulo delo) za udeležbo na dohodku po samoupravnem sporazumu med TOZD ali drugimi organizacijami. Ko se od skupnega dohodka odšteje udeležba na dohodku partnerja, imamo dohodek TOZD za delitev.

Za oblikovanje celotnega prihodka, skupnega prihodka, dohodka in skupnega dohodka ni recepta, je bilo poudarjeno v Mariboru na posvetovanju. Osnova za pristop k temu naj bo na prvem mestu organiziranost TOZD in trdno planiranje ciljev ter realizacija istih. Tem predpostavkam naj sledijo pravni posegi, kar je na terenu trenutno nasprotno.

3. USTVARJANJE DOHODKA

Nič novega ne bom povedal, da je bistvo v sedanjih razmerah našega in svetovnega tržnega gospodarstva proizvajati čim bolj ceno in tisto, kar trg sprejema. Trg je iz dneva v dan bolj zasičen z dobrinami. Borba za obstoj in razvoj je vedno hujša. Z drugimi besedami povedano, če hočemo vzdržati konkurenco (v nekaterih panogah tako močna, da partnerja lahko popolnoma onemogoči in kaj to pomeni?) moramo optimalno — najbolje gospodariti s sredstvi (minulo delo) in živim delom. Letna cena mora biti čim nižja (ob dobri kvaliteti), da bomo s prodajo dosegli čim večji dohodek. S tem bomo vzdržali tudi konkurenco in se približali uvrstitvi v mednarodno delitev dela. Prodajali bomo tudi na tujem trgu za del akumulacije in ne za izgubo, kar se dogaja marsikje sedaj.

Še bolj konkretno povedano pomeni: ustvariti velik dohodek z dobrim delom, z večjo proizvodnjo (produktivnost dela), ob zniževanju režijskih stroškov, zmanjševanju izmetov, razumni porabi materiala, ob skrbni normativni dejavnosti, skrbni porabi in uporabi inventarja in osnovnih sredstev, dobri prodajni in nabavni politiki itd. (ekonomičnosti).

4. DELITEV DOHODKA

O tej tematiki bi lahko veliko povedali, vendar se moram omejiti na najosnovnejše.

Ko ugotovimo celotni prihodek, iz tega potem ugotovimo dohodek ali skupni dohodek (odvisno od primera, ki sem jih skušal ponazoriti v točki 2).

Ko od celotnega prihodka odštejemo vrednost porabljenega materiala, uslug in amortizacije po predpisanih stopnjah, dobimo dohodek ali skupni dohodek.

Oglejmo si to na primer:

1. Celotni prihodek	10.000
2. Porabljeni sredstva z amortizacijo po predpisani stopnji (materialni stroški in drugi izdatki)	5.000
3. Dohodek ali skupni dohodek (1 manj 2)	5.000
4. Udeležba na dohodku partnerja	500
5. Dohodek TOZD (3 manj 4)	4.500
6. Obveznosti po dogovoru, SS in zakonih	1.500
7. Čisti dohodek (5 manj 6)	3.000
8. Osebni dohodki in drugi osebni prejemki ter skupna poraba	2.200
9. Za razširitev materialne osnove dela (poslovni sklad in rezervni sklad) — akumulacija ali dobiček	800

Ali naj bi tudi sredstva skupne porabe tvorila akumulacijo — dobiček ni jasno v ZZD. Zakon o obračunavanju celotnega prihodka in dohodka bo to verjetno bolj jasno povedal, a še ni sprejet.

5. DOHODKOVNI ODNOSI

Pod pojmom dohodkovni odnosi razumemo vse, o čemer sem pisal. Bistvo dohodkovnih odnosov je še širše in globlje, tako široko področje, da ga je težko v tem kratkem sestavku opisati.

Dohodkovni odnosi se torej pojavijo med TOZD, ki so tehnološko povezane pri doseganju skupnega prihodka in od tod dohodka TOZD, med TOZD proizvodnje in trgovine, med svobodno menjavo dela, med TOZD, ki vlagajo sredstva v druge TOZD za doseg dohodka iz tega naslova na udeležbi na rezultatu, ki ga taka sredstva prinašajo združena z drugimi sredstvi itd. Dohodkovni odnosi so torej tako široko in vsebinsko povezani v procesih ustvarjanja in delitve, da je iz tega tudi speljan pojem družbene narave dohodka. Dohodek je ustvarjen samo v TOZD, v proizvodnji. Deli se na več porabnikov. Od družbene produktivnosti je odvisno, koliko tega dohodka bo ostalo za razširitev materialne osnove dela. Družbena produktivnost pomeni vsa proizvodnja deljena s številom zaposlenih v vseh sferah. Čim boljši bo ta rezultat, tem večja bo proizvodnost dela in s tem tudi večji dohodek, zlasti tisti del, ki je za razširitev materialne osnove dela, kar je treba doseči v danih razmerah.

Z drugimi besedami povedano, da moramo imeti preko samoupravnih organov in delegatskega sistema vpliv na zaposlovanje v neproduktivni sferi bilo v TOZD ali pa še prej izven TOZD.

Minulo delo sem večkrat omenjal. Minulo delo so vsa sredstva za delo in predmeti dela, zlasti pa nova ustvarjena vrednost, ki je v denarju izražena v sredstvih TOZD. Dosedanja toleranca minulega dela ni bila primerna, ko se je iz naslova minulega dela izplačeval osebni dohodek na leta delovne dobe v TOZD z dobrim rezultatom enako kot v TOZD z izgubo.

Minulo delo so sredstva novo ustvarjene vrednosti v poslovnem skladu — razširitev materialne osnove dela, ko ta sredstva prinašajo novo vrednost, skozi ciklus proizvodnje se del te vrednosti lahko izplača kot osebni dohodek. V tej tematiki se pripravlja posebni zakon oziroma je osnutek pripravljen. Oblika tega dela OD je predvidena v obliki samoupravnega vrednostnega papirja — potrdila — kvintacije o vložnem minulem delu. Potrdilo bi naj bilo vrednostni papir, ki bi izpričeval individualno udeležbo delavca v družbenem minulem delu.

Na kraju naj navežem to podajanje še na akcijo v »tednu komunista«, ki teče od oktobra do obeh kongresov ZKS in KJK pod geslom »Človek, znanje in produktivnost«. Torej od človeka, znanja človeka in produktivnosti človeka je odvisna sreča, mir, gospodarska trdnost in socialna varnost nas vseh. Enotni, delovni in ustvarjalni lahko smelo zremo v naš jutrišnji dan.

Tovariš Kardelj je v svojem delu »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja« dejal: »Sreče človeku ne more dati niti država, niti sistem, niti politična partija. Srečo si lahko človek ustvari sam, s svobodnim delom ob družbeni lastnini sredstev. To je tudi samoupravljanje.«

ALOJZ KAMIN

OBVESTILO

Obveščamo vse zaposlene v delovni organizaciji IMP Ljubljana, da zbiramo prijave za delo v Iraku, in sicer: kvalificirane, priučene in nekvalificirane delavce za montažo ogrevalnih in vodovodnih naprav.

Pismene prijave z navedbo osebnih podatkov (priimek in ime, roj. podatki, naslov bivališča, poklic, sedanje delovno mesto in TOZD ter čas sluzenja JLA) sprejema kadrovska splošni sektor TOZD ogrevanje vodovod Ljubljana, Titova 37.

FAKTURIRANA REALIZACIJA ZA 11 MESECEV 1977

Real.	Plan v 10 ³ din			Izvršitev			Indeks			
	1977	11 mesecev	november	11 mesecev 1977	november	11 mesecev 1976	let. plan (4:1)	pl. 11 m. (4:2)	pl. nov. (5:3)	11 m. 77 (4:6)
TOZD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. OV	300.000	261.600	27.800	270.853.496	30.724.204	227.096.721	90	104	111	119
- ogrev.	236.000	205.800	21.900	214.957.076	20.360.261	165.165.929	91	104	93	130
- vodov.	64.000	55.800	5.900	55.896.420	10.363.943	61.930.792	87	100	176	90
2. KL	202.000	180.400	15.800	209.538.192	20.720.003	176.023.500	104	116	131	119
- mont.	94.000	84.000	7.400	91.529.195	8.355.473	84.215.033	97	109	113	108
- proizvod.	108.000	96.400	8.400	118.008.997	12.364.530	91.208.417	109	122	147	129
3. PMI	257.000	223.750	27.408	266.756.263	37.324.965	231.528.121	104	119	136	115
- ogrev.	78.600	70.150	6.146	155.049.082	25.866.441	100.978.321	197	221	421	154
- vodov.	55.000	49.088	4.301	47.240.952	4.553.559	39.624.230	86	96	106	119
- klima	50.600	45.161	3.957	45.437.022	5.769.215	35.397.842	90	101	146	128
- projekt	12.800	11.351	1.004	11.981.715	798.435	8.638.374	94	106	80	139
- DDR	60.000	48.000	12.000	7.047.492	337.315	46.529.354	12	15	3	15
4. PM	169.000	150.700	13.200	132.083.090	9.695.463	126.554.319	78	88	73	104
- ogrev.	98.200	87.600	7.700	80.769.560	7.038.885	80.558.328	82	92	91	100
- vodov.	49.000	43.700	3.800	32.210.117	1.615.346	32.427.908	66	74	43	99
- klima	15.600	13.800	1.200	13.743.640	841.650	10.730.238	88	100	70	128
- projekt	6.200	5.600	500	5.359.773	199.582	2.837.845	86	96	40	189
5. EM	388.600	346.900	30.400	341.052.410	36.134.137	328.518.062	88	98	119	104
- mont.+proj.	343.600	306.600	26.900	308.921.081	31.784.800	299.767.339	90	101	118	103
- Slov. K.	45.000	40.300	3.500	32.131.329	4.349.337	28.750.723	71	80	124	112
6. BLISK	68.300	60.500	5.700	67.862.216	5.970.073	46.595.568	99	112	105	146
7. EKO	76.000	67.800	5.900	70.472.158	8.000.127	49.980.310	93	104	136	141
8. DVIK	74.000	66.000	5.900	66.167.925	6.305.075	41.294.180	89	100	107	160
9. TEN	183.000	163.400	14.300	162.680.199	15.364.307	138.026.717	89	100	107	118
- jaki tok	107.000	95.600	8.400	92.012.151	8.889.575	79.138.340	86	96	106	116
- šibki t.	76.000	67.800	5.900	70.668.048	6.474.732	58.888.377	93	104	110	120
10. TRAA	220.000	201.350	20.850	225.589.987	24.788.499	162.619.302	103	112	119	139
11. LSL	148.000	133.000	13.500	142.221.431	13.464.994	103.668.914	96	107	100	137
12. TIO	86.000	75.491	7.635	83.820.106	9.255.701	61.210.799	97	111	121	137
13. SKIP	90.000	86.100	6.600	101.516.291	10.632.593	59.657.356	113	118	161	170
14. PAN	188.968	173.747	17.028	128.646.955	13.543.535	92.280.000	68	80	80	139
15. PB	33.000	29.400	2.600	29.667.494	2.708.636	23.103.621	90	101	104	128
16. ZAST	42.000	37.400	3.300	51.015.860	3.836.769	29.388.344	121	136	116	171
17. DS	22.380	20.100	1.500	18.505.480	1.401.589	15.155.018	83	92	93	122
18. INOZ-Z	12.060	10.240	940	10.299.930	1.350.015	5.064.786	85	101	144	203
IMP SFRJ	2.476.188	2.219.398	206.481	2.361.451.663	249.210.875	1.849.902.398	95	106	121	128
IMP skupaj	2.548.248	2.277.638	219.421	2.378.749.483	251.220.685	1.918.265.640	93	104	114	124

KONJUNKTURNI TEST – NOVEMBER 1977

Dosežek	Indeks dejanske realizacije			Konjunktorni test		OD na zaposlenega	
	% real.	% ur	indeks (1:2)	1977	1976	november 77	ind. nov. 77 / nov. 76
TOZD	1	2	3	4	5	6	7
1. OV	90,28	82,86	108,9	114,7	103,4	5.780	100,2
2. KL	103,73	85,52	121,3	135,7	99,3	5.233	87,2
3. PMI	101,05	85,49	118,2	104,8	100,2	6.411	105,4
4. PM	78,16	85,23	91,7	122,6	98,1	4.737	76,3
5. EM	85,70	83,18	103,0	113,0	123,9	7.090	100,4
6. BLISK	99,36	83,74	118,7	68,5	78,6	5.797	159,7
7. EKO	92,73	86,58	107,1	76,6	96,8	6.099	133,6
8. DVIK	89,42	79,21	112,9	82,5	134,6	6.052	102,6
9. TEN	88,90	80,86	106,9	163,2	144,2	5.725	108,5
10. TRAA	102,54	87,84	116,7	126,8	115,7	6.192	110,8
11. LSL	96,10	82,98	115,8	111,0	137,2	5.409	105,5
12. TIO	97,47	93,72	104,0	106,1	105,2	5.648	109,8
13. SKIP	112,80	86,05	131,1	125,8	95,7	7.133	165,7
14. PAN	68,08	85,26	79,9	128,8	...	3.637	114,9
15. PB	89,90	85,74	104,8	101,2	164,7	10.908	115,7
16. ZAST	121,47	82,24	147,7	-	-	6.621	71,6
17. DS	82,69	77,51	106,7	-	-	4.633	92,7
18. DSSS	85,41	74,62	114,5	-	-	6.369	106,4
IMP SFRJ	95,37	84,86	112,4	110,4	110,8	5.834	100,0

Še enkrat: Korak naprej pri informiranju

V 12. številki IMP Glasnika smo lahko izpod peresa Antona Štrusa, odgovornega urednika Glasnika IMP, prebrali članek z naslovom, ki tvori tudi naslov našega sestavka v zvezi z novo organizirano službo informacijsko propagandne dejavnosti, kakor je zasnovana v osnutku samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD IMP.

Predvsem želim v tem sestavku dati vsó podporo informativni službi v IMP, ki dejansko tudi v osnutku omenjenega samoupravnega sporazuma ni našla ustreznega mesta. Nikakor ne gre pristajati na rešitev, ki jo ponuja navedeni sporazum, ki združuje v enem področju oz. dejavnosti informativno in propagandno dejavnost. Ne kaže posebej razčlenjevati specifičnosti obeh področij, ki izhajata iz popolnoma različnih družbenoekonomskih osnov, saj je to v svojem sestavku storil že odgovorni urednik Anton Štrus. Rad bi opozoril le na pripombe, ki so se oblikovale v TOZD-PMI, Blišk in Elektrokovinar, kjer so bili delavci mnenja, da je treba navedeni področji organizirati v samostojni in ločeni dejavnosti (člen 55. SS o združitvi v SOZD IMP), hkrati pa okrepiti službo informiranja in razmišljati o 14-dnevniku, ki bi vsaj nekoliko zapolnil sedanje vrzeli v informiranosti delavcev IMP.

Vsi vedno znova ugotavljamo, da je prav informiranost eno izmed najbolj šepavih področij organizacijsko proizvodnega kompleksa IMP. Ob analizi osnutkov samoupravnih sporazumov o združitvi TOZD v DO, ki bodo sestavljale bodoči SOZD IMP, zasledimo skoraj povsod poudarjeno potrebo po lastnih informacijskih sredstvih, pa se tako upravičeno poraja vprašanje, ali ne bi na račun parcialnih pristopov k informiranju bilo vredno okrepiti skupne informativne službe na ravni SOZD, hkrati pa izdelati ustrezne informativno-komunikacijske modele v posameznih DO. Vsi vemo, da informiranja ne predstavlja samo

glasilo, marveč mnogo več — od samoupravnih skupin do ustreznega funkcioniranja delegatskega sistema, pa bi torej kazalo na vseh ravneh od TOZD do SOZD enotno razviti prav te modele živega komuniciranja.

Nosilci bi lahko v montažno usmerjenih DO in TOZD bili:

- operativci — vodje montaž,
  - vodilni monterji,
  - poverjeniki sindikalnih skupin,
  - delegati organov upravljanja DPS in SIS.
- V proizvodno usmerjenih DO in TOZD pa poleg ustreznih strokovnih služb zlasti:
- delegati organov upravljanja DPS in SIS,
  - poverjeniki sindikalnih skupin.

Izhajajoč iz enotnega modela informiranja bi lahko razvili učinkovit dvosmeren komunikacijski sistem, ki bi zagotavljal tudi Glasniku ustrezno napajanje z informacijami.

V procesu uresničevanja Zakona o združenem delu, ki na veliko mestih obravnava informiranje kot temeljno dolžnost poslovnih organov, organov samoupravljanja ter ustreznih strokovnih služb poleg družbenopolitičnih organizacij, bi gotovo kazalo posvetiti več pozornosti **informativni službi SOZD IMP kot koordinatorju in razvijalcu ustreznih komunikacijskih sistemov in kanalov**. Poleg tega pa bi z ustrezno organiziranostjo zagotovili tudi enotnost zbiranja dokumentov z gospodarsko-samoupravnega področja, ki bi se po enotnem sistemu zbirali v enem centru, kar bi gotovo dodatno služilo hitrejšemu zagotavljanju doseganja razvojnih ciljev SOZD IMP.

Iz navedenega je razbrati, da bi bilo potrebno v okviru SOZD IMP razmišljati o ustreznih **informativno-dokumentacijski službi (INDOK CENTER)**, ki bi zagotavljala informacije slehernemu delavcu, predvsem pa bi bila v oporo organom

upravljanja in družbenopolitičnim organizacijam na vseh ravneh SOZD IMP.

Ob vsem tem pa je treba imeti pred očmi še ustrezne dokumente Zveze sindikatov in ZKJ. Prav pred 11. kongresom ZKJ je posvečena široka družbenopolitična aktivnost vprašanjem, ki zadevajo nadaljnji razvoj samoupravljanja, posredno s tem pa seveda tudi informiranja. Naša naloga je, še posebej pa organiziranih subjektivnih sil, da najdemo v danih možnostih najboljše rešitve.

IVAN HERGA

POHVALA

Ljubljanska banka — elektronski računski center nam je poslal naslednjo zahvalo: V prazničnih dneh od 26. 11. do 30. 11. 1977 so vaši delavci izredno hitro, uspešno in v rokih izvedli dogovorjena dela. Zato želimo, da je vaša organizacija seznanjena s pridnostjo in uspešnostjo teh delavcev.

Vam in vsem tem delavcem se zahvaljujemo, ker ste nam omogočili, da lahko od praznikov dalje nemoteno delamo in ažurno opravljamo svoje naloge.

S tovariškimi pozdravi!

Pripis: Delo so opravili delavci TOZD Elektromontaža.

● PREDSTAVLJAMO VAM »DELAJSKO ENOTNOST«

SMOTER: 60.000 IZVODOV

Letos DELAVSKA ENOTNOST, glasilo Zveze sindikatov Slovenije praznuje 35-letnico izhajanja. Ob jubileju je prav, da nas spoznate, da se seznanite z našimi dejavnostmi in našimi prizadevanji, da bi glasilo slovenskih sindikatov še bolj približali članstvu.

Vsi v uredništvu in tisti, ki smo karkorkoli povezani z Delavsko enotnostjo, se

skoraj podvojila. Danes že tiskamo 40.000 izvodov, kar se prej še ni zgodilo. Naša prizadevanja pa veljajo temu, da bi Delavsko enotnost prejemal vsak sindikalni aktivist, kar smo zapisali tudi v sklepih na zadnjem kongresu slovenskih sindikatov, ko naj bi dosegli naklado Delavske enotnosti 60.000 izvodov, kolikor je sindikalnih aktivistov v Sloveniji.

Znano je, da že četrto leto izhaja kot priloga DE tudi »Vzajemnost«, glasilo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Letos pa sta se ji pridružili še dve prilogi, in sicer »DELEGATSKI OBVEŠČEVALEC« Zdravstvene skupnosti Slovenije in »SINDIKALNI POROČEVALEC« republiškega sveta ZSS.

Naša prizadevanja poredko zdaj tudi v smeri, da bi po novem letu DE začela izhajati dvakrat tedensko. Tako bi postalo informiranje sindikalnega članstva še bolj aktualno in učinkovito.

Ob tej priložnosti bi vam radi predstavili tudi druge naše dejavnosti.

Najprej nekaj o naši založbi. Osnovna dejavnost založbe je izdajanje sindikalne literature (najbolj znana je zbirka knjižic SINDIKATI) ter sociološke in družboslovne literature. Med deli, ki smo jih izdali doslej, naj omenimo HIERARHIJO, INVENTIVNO DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU, EVROPSKO VARNOST IN SODELOVANJE in druge. Tik pred izidom iz omenjene zbirke pa so dela docentke dr. Ane Kranjc IZOBRAŽEVANJE — NAŠA DRUŽBENA VREDNOTA, dr. Firdusa Džinića VEDA O KOMUNICIRANJU in mag. oec. Lojzeta Sočana POT V GOSPODARSKO RAZVITOST SLOVENIJE.

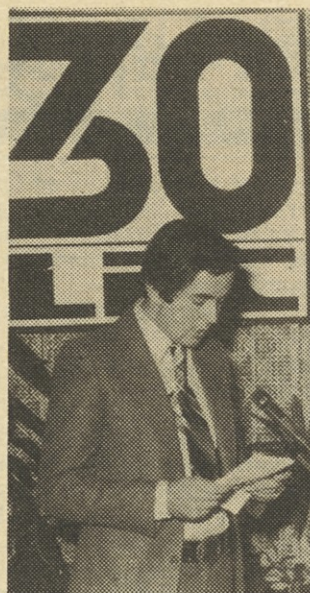
Občasno naša založba izdaja tudi druga knjižna dela. Med njimi naj omenimo najpopularnejšo foto-monografijo »LJUBLJANA«, ki

smo jo natisnili v nakladi 20.000 izvodov, v slovenščini, angleščini in nemščini. V okviru založbe sodijo še izdaje Zveze kulturnih organizacij Slovenije in pa Servis za izdajanje tovarniških glasil. Trenutno pomagamo pri izdajanju in pri urejanju že 14 tovarniških glasilom.

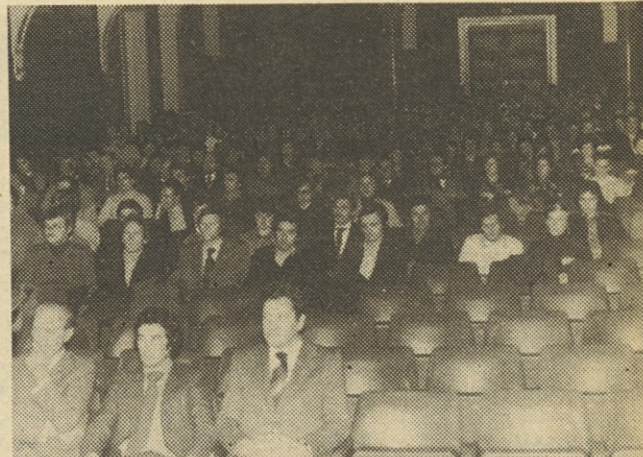
Ob koncu še tole: letos smo v Tavčarjevi ulici 5, v Ljubljani odprli prenovljeno knjigarno in prodajno galerijo. V njej je moč dobiti vsó družboslovno in sociološko literaturo, ki izhaja v Jugoslaviji, vse jugoslovanske dnevnike, tednike in številne tuje časopise ter revije ter originalne slike slovenskih in jugoslovanskih samorastnikov. V knjigarni sprejmejo slike tudi v okvirjenje. Če pa želite, da vam natisnemo, ali posredujemo kakršenkoli komercialni tisk (koledarje, prospekte, razglednice, tiskovine) ali izdelke za pisarniške potrebe (mape, etuije, albume ipd.), se prav tako lahko oglasite pri nas,

Priznanje glavnemu direktorju Stanku Krumpaku je podelil predsednik DS Stane Vrhovec.

Govoril je predsednik DS delovne skupnosti skupnih služb Peter Pustovrh.

TOZD Klima v unionski dvorani

Priznanja delavcem TOZD Klima je podelil direktor Janez Zaviršek

JUBILEJ . PROSLAVILI SKUPAJ

Delavci skupnih služb TOZD Zastopstva in TOZD Družbeni standard so se zbrali na proslavo 30 let IMP prav tako v petek, 18. novembra. Organizirana je bila v stekleni dvorani Hotela Lev v Ljubljani. Program je bil podoben vsem ostalim proslavam. Zbranim je spregovoril predsednik delavskega sveta delovne skupnosti Peter Pustovrh. Orisal je razvoj delovne organizacije, nastanek delovne skupnosti in dveh TOZD ki so tudi prispevale delež k njegovemu napredku. Uspeh IMP ni rezultat dela samo nekaterih, ampak vseh zaposlenih in tudi tistih, ki že uživajo zasluženi pokoj ali pa jih celo ni več.

Dinamičen družbeni razvoj narekuje spremembe tudi

IMP. Zato je bilo to verjetno zadnje srečanje delavcev delovne skupnosti v takšnem sestavu. Sicer bo pa ostal cilj vsem isti, pa čeprav bodo zaposleni v drugačni organizacijski obliki.

Tudi priznanja je podelil predsednik delavskega sveta delovne skupnosti, razen glavnemu direktorju Stanku Krumpaku, ki mu je delavski svet delovne organizacije dal posebno priznanje, izročil pa njegov predsednik.

Tudi delavcem delovne skupnosti skupnih služb so zapeli naši pevci, recital poezije v počastitev jubilejev ZK in tov. Tita ter Dneva republike pa so pripravili dijaki gimnazije Ivan Cankar iz Ljubljane.

Recital so pripravili dijaki gimnazije Ivan Cankar

Delavci TOZD Klima v Unionu

V petek, 18. novembra so proslavili 30 let IMP delavci TOZD Klima. Ob 11. uri so se zbrali v unionski kinodvorani. Najprej so gledali film o IMP. Kulturni program je, kot je bil običaj na vseh proslavah, začel naš pevski zbor. Zbranim je spregovoril predsednik delavskega sveta TOZD Klima, Vinko Kuder, ki je poudaril hiter razvoj te sorazmerno mlade TOZD IMP. Prvi začetki segajo nazaj v sedanjo TOZD OV. Ko so iz ekonomskih enot nastale TOZD, je bila Klima dejavnost vključena v TOZD OVK. Ker pa se je ta zelo hitro razvijala, so kaj kmalu nastali pogoji in želje delavcev po ustanovitvi svoje TOZD. Ta sicer tudi danes ni brez težav. Letos se je razdelila v dve TOZD, ki se bosta skupaj s TOZD TIO in TOZD Panonija združile v delovno organizacijo. Uspehe, ki jih je Klima dosegla na proizvodnem in montažnem področju, ni treba posebej poudarjati. Njene možnosti so tudi v prihodnosti velike.

Po govoru je direktor TOZD Janez Zaviršek podelil priznanja zaslužnim delavcem za njihovo dolgoletno in uspešno delo. Drugi del kulturnega programa so izpolnili Koroški akademski oktet z ubranim petjem član slovenskega narodnega gledališča Janez Rohaček z dobrimi recitacijami in učenke šolskega centra za blagovni promet z zborna recitacijo.

Kot vsaki, je tudi tej proslavi sledila pogostitev, in sicer v restavraciji hotela Union.

Delavcem Klime je zapel Koroški akademski oktet

Zborna recitacija učenk šolskega centra za blagovni promet

DOMAČE IN PRIJETNO

Delavci TOZD Dvigalo in gostje na njihovi proslavi

Govoril in priznanja je podelil predsednik DS, TOZD Dvigalo Jože Baudek

Sekretar sveta ZK IMP Aleš Čerin je izročil zlat cekin s podobo tovarisa Tita direktorju TOZD Dvigalo Cirilu Kurentu

Delavci TOZD Dvigalo so si določili za svojo proslavo prav tako petek, 18. novembra. Ker jih je okrog 200, so se odločili za gostilno Strah na Škofljici in se tako izognili stroškom za najetje dvorane. Tudi nanje naši pevci niso pozabili. Govoril je predsednik delavskega sveta TOZD Jože Baudek. Orisal je probleme v dvigalogradnji in montaži

pred združitvijo Elektrodvigala in Dvigalotehne, vzroke za združitev in priključitev k IMP ter o rasti TOZD Dvigalo pri IMP. Na nekatera vprašanja je še posebej opozoril v svojem govoru direktor TOZD Dvigalo, Ciril Kurent.

Sledila je podelitev priznanj zaslužnim delavcem. Poleg običajnih plaket in priznanj so podelili tudi

knjige kot posebna priznanja posameznim delavcem. Zlati cekin pa je direktorju TOZD Dvigalo Cirilu Kurentu za uspešno družbenopolitično delo podelil Aleš Čerin, sekretar Sveta ZK IMP. Za preostali del kulturnega programa so poskrbeli: dramski igralec Tone Gogala, harmonikarski orkester in folklorna skupina osnovne šole iz Škofljice.

Slavnostni govornik je bil predsednik DS TOZD TEN Martin Vidergar

PROSLAVA V DALJNEM IRAKU

Tudi monterji na najbolj oddaljenem gradbišču — Basrah Irak, se pridružujemo proslavam visokega jubileja — 30-letnice IMP.

Proslavljali smo seveda v okviru danih možnosti, ki so tukaj minimalne. Vendar veselja vseeno ni manjkalo.

In tudi naš sklep ob tem jubileju je bil trden: vsak se bo po svojih najboljših močeh še naprej trudil, da se bo naše podjetje čimbolj razvijalo in dosegalo čimboljše uspehe.

Čestitamo vsem članom našega kolektiva ob tem jubileju!
Delavci montažne skupine Irak — Basrah

PROSLAVA V TOZD TEN

Dne 25. novembra 1977 smo tudi delavci TOZD Tovarne elektronaprav praznovali obletnico dneva republike — 29. novembra in 30. obletnico IMP.

Po uvodnem in pozdravnem govoru namestnika predsednika sindikalne organizacije tov. Marjana Žagarja je proslavo, kot običajno, začel z internacionalo pevskega zbor IMP. Poleg delavcev in upokojencev TOZD TEN so bili na proslavo povabljeni tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine Ljubljana Bežigrad in predstavniki naših poslovnih partnerjev, ki so se nam še vedno vabilu odzvali v velikem številu.

Zbranim delavcem in gostom je kot slavnostni govornik spregovoril predsednik DS TOZD TEN tov. Martin Vidergar. V svojem govoru je še posebno poudaril prehojeno pot našega kolektiva v obdobju 30-letnega prizadevanja za boljši jutri. Med drugim je dejal:

»Iz majhne delavnice smo postali dinamično podjetje, ki se danes vsestransko razvija in polno vsklajuje tudi v mednarodno delitev dela. Prehojeno pot pa niso spremljali samo uspehi, ampak smo se morali tudi nemalokrat spoprijeti s težavami in neuspehi, z lastnimi silami smo morali odstranjevati niz preprek, ki so nas ovirale pri našem razvoju. Potreba hitre rasti TOZD TEN, ki je bila pogojena s potrebami tržišča, je bila nemalokrat vzrok notranje neustabilnosti,

kajti pogoji in zahteve tržišča so večkrat presegali naše zmožnosti. Rezultat takšne neuskladenosti se je zrcalil v občasnih krizah, ki so razumljivo, hromile nadaljnji razvoj, vendar pa ga niso ustavile. Kljub vsem težavam je kolektiv TOZD TEN znal najti pot iz vseh zagat ter z vso odločnostjo začrtal pot, ki se je pokazala kot uspešna in po kateri tudi danes načrtujemo nadaljnji razvoj.«

Po slavnostnem govoru so: predsednik DS, sekretar OOKZ in namestnik predsednika sindikalne organizacije podelili plakete in priznanja zaslužnim delavcem TOZD TEN.

Poleg navedenih priznanj pa je prejelo priznanja za 20-letno uspešno delo v podjetju 5 članov kolektiva, priznanja za 10-letno uspešno delo v podjetju pa je prejelo 14 članov kolektiva TOZD

TEN. V kulturnem delu programa proslave so sodelovali: moški pevski zbor IMP, recitator iz dijaškega doma IMP, dramski umetnik Janez Rohaček, celotni program pa je povezoval radijski in televizijski napovedovalec Vili Vodopivec.

Poudariti moramo, da je naše proslavljanje, tako dneva republike kot 30. obletnice ustanovitve IMP, imelo obeležje Titovih in partijskih jubilejev, kar je dalo celotni proslavi in programu še večji pomen.

Po končanem uradnem delu proslave pa smo v hotelu Lev ostali še dolgo v noč v veseljem razpoloženju ob veseli glasbi.

Prirediteljem gre zahvala za prijetno organizirani tovarski večer.

K. J.

Plaketo in priznanje za uspešno delo prejema Anica Ozmec

ZAVAROVANJE DELOVNIH PRIPRAV IN

Na splošno lahko trdimo, da iz napak oseb izvira največ nevarnih primerov (nezgode z ali brez poškodbe oz. zdravstvene okvare) ter da je zavarovanje delovnih naprav in priprav tisti ukrep, ki največ pripomore pri preprečevanju nezgod pri delu. Če pogledamo, zakaj vse se lahko delavec poškoduje, pridemo do naslednjih parametrov:

- neprimerna vzgoja,
- pomanjkanje znanja in spretnosti,
- telesne neprimernosti,
- nevarni mehanični vplivi in osebna dejanja.

Zoper navedene vzroke poškodb, moramo ukrepati tako, da uspešno zavarujemo delavca kot tudi samo delovno napravo ali pripravo. Ti ukrepi so:

1. revizija delovnih priprav in naprav ter nabava varnih (zavarovanje nevarnih elementov, premestitev delovnih priprav in naprav, itd.);
2. podučevanje;
3. instrukcije in preverjanje znanja;
4. osebna prilagodljivost (razporeditev delavca na manj nevarno delovno mesto, medicinska pomoč, itd.);
5. disciplina.

Namen tega članka je informiranje delavcev IMP o področju tehnike varnosti, konkretno, zavarovanje delovnih priprav in naprav z ukrepi, ki jih v grobem zajema prva točka zgoraj.

Kadar v tehnološkem procesu uporabljamo delovne priprave in naprave, ki so nevarne, moramo zagotoviti varnost delavcev pri delu z ustrezno zaščito nevarnih delov delovne priprave ali naprave, posebno pa še tistih mest, kjer se opravljajo delovne operacije.

Ko izbiramo varnostne naprave oziroma način

zaščite nevarnih mest na delovnih pripravah in napravah, moramo upoštevati zlasti sledeče:

- pomanjkanje prostora;
- način obdelave izdelka;
- velikost in oblika izdelka;
- material iz katerega je izdelan;
- pogoje dela;
- zagotoviti je potrebno, da ne bo padala produktivnost;
- oblika varnostne naprave itd.

Varnostne naprave morajo biti konstruirane tako, da roke ali drugi deli telesa ne morejo v nevarno področje stroja, elementi, ki se obdelujejo, pa ne morejo poškodovati delavca.

Varnostne naprave so lahko:

1. Nepremične in nepremične, ki jih lahko prilagajamo ter varnostne razdalje.
2. Naprave za blokiranje:
  - a) električna ali mehanična varnostna naprava za blokiranje;
  - b) pregrada v obliki palice ali druga ovira, ki vklopi na električni ali mehanični način zavoro;
  - c) elektronske naprave, ki zaradi motnje ali pretrganja elektronskega snopa izklopijo delovanje stroja.
3. Avtomatske varnostne naprave.
4. Daljinsko vklopjanje.
5. Avtomatično podajanje materiala.
6. Kombinacija naštetih načinov varnostnih naprav.
7. Posebni primeri (uporaba kibernetike).

Kadar izbiramo obliko oz. vrsto varnostne naprave ali varnostne razdalje, moramo paziti na to, da se področje naravnega dosega delavca ne prekriva z nevarnim področjem stroja.

stavek ali drug nepremični del priprave ali objekta. Nepremične varnostne naprave so izvedene v glavnem kot:

- zaščitni oklepi — okrovi na orodjih štanc, okrog zobnikov in drugih transmisijah delov, brusilnih strojev, krožnih žag, tračnih žag itd.;
- zaščitne letve, ki preprečujejo dostop v nevarno območje pri rotirajočih valjih raznih krivilnih strojev, valjčnih transporterjih itd.;
- zaščitne mreže, ki preprečujejo poseg v nevarno območje strojev in so v glavnem izvedene kot zaščitne ograje okoli nevarnih mest, to je, strojev ali pa nevarnih con v objektih.

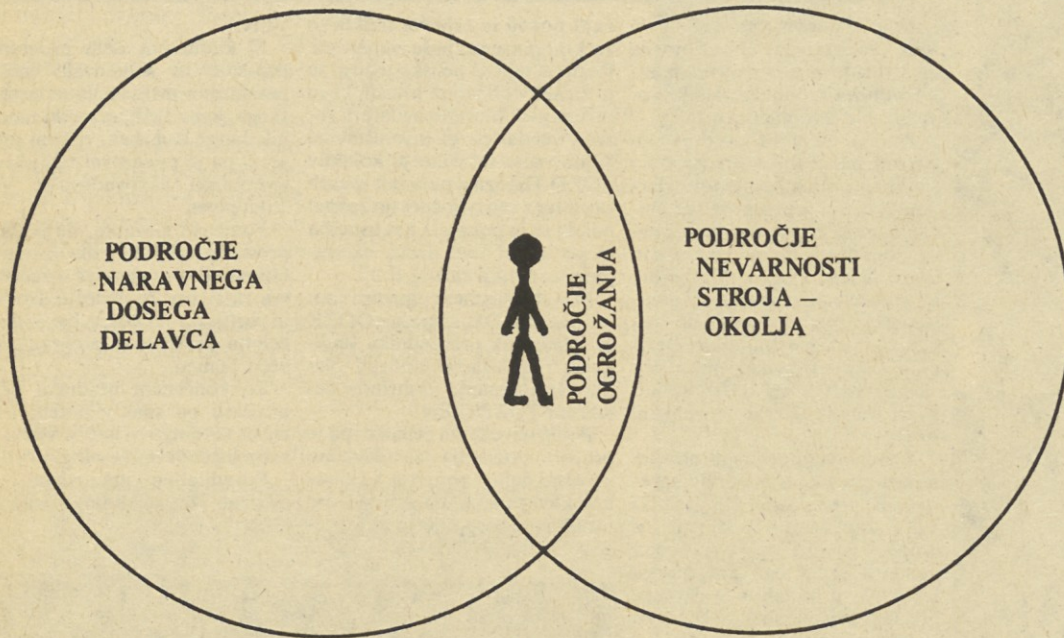
Izbira vrste materiala za te varnostne naprave je odvisna od namena uporabe, vendar pa gre v glavnem za naprave iz kovin in plastičnih mas (plexi steklo, npr. v primerih, ko moramo zaščitni element delovne naprave ali priprave, vizuelno kontrolirati).

Tako mreže, kot tudi perforirani zaščitni oklepi imajo lahko le toliko velike odprtine, da s prsti ne moremo priti v nevarno območje stroja. Pri tem je potrebno za določanje velikosti odprtin »Y« v mreži ali oklepu, ugotoviti tudi potrebno oddaljenost mreže oz. oklepa »X« od nevarnega dela stroja. Pomagamo si lahko z naslednjim obrazcem:

$$Y = \frac{X}{10} + 6$$

$$X = 10Y - 60$$

Ta obrazec velja do velikosti odprtine 82 mm in razdalje do 720 mm.

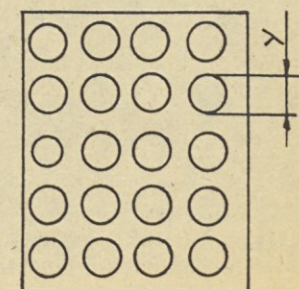
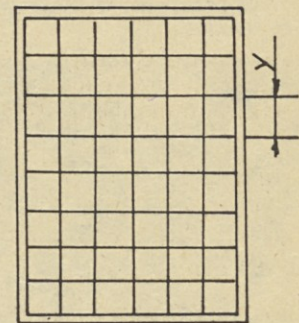
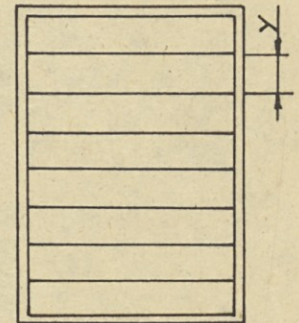
Prekrivanje omenjenih področij nam da področje ogrožanja, kjer so vse možnosti, da se delavec poškoduje (slika 1).

NEPREMIČNE VARNOSTNE NAPRAVE IN NEPREMIČNE, KI JIH LAHKO PRILAGAJAMO TER VARNOSTNE RAZDALJE

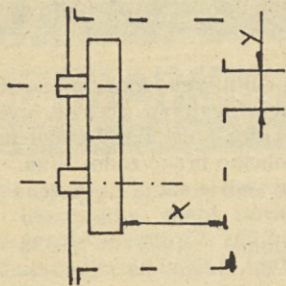
A.) Nepremične varnostne naprave

Uporaba teh varnostnih naprav je najbolj priporočljiva. Te varnostne naprave skozi ves čas

preprečujejo dostop do nevarnih delov delovnih priprav ali pa preprečujejo letenje drobcov obdelovanca v prostor. Stalne varnostne naprave namestimo na mestih kjer sekamo, upogibamo, zvijamo ali režemo, prav tako pa tudi, kadar hočemo preprečiti kontakt z rotirajočimi, enosmerno ali povratno premočrtno gibajočimi deli stroja. Biti morajo zanesljivo pritrjene in nameščene na pod-

NAPRAV

B.) Nepremične varnostne naprave, ki jih lahko prilagajamo

Te varnostne naprave so prva alternativa nepremičnih varnostnih naprav, ki se ne dajo prilagajati. Konstrukcijsko jim je dana možnost prilaganja velikosti in obliki obdelovanca. To prilaganje sme izvajati le posebej za to določena oseba (nastavljalec orodja, delovodja itd.), delavec pa, ki na tako zaščitenem stroju dela, ne sme varnostne naprave kakorkoli spreminjati. Nujno potrebna je pogosta in vestna kontrola teh varnostnih naprav!

C.) Varnostne razdalje

Te so uspešne za zavarovanje pred mehničnimi poškodbami v okviru svojih lastnosti. V praksi razne vire nevarnosti pri strojih in napravah zavarujemo z ograjami. Doseg nad ograjo je omejen z višino ograje in položajem telesa. Pri določanju varnostne razdalje pa moramo določiti takšno razdaljo, da ne more oseba doseči (brez uporabe drugih sredstev) nevarnega področja, pri čemer pa gre za doseganje v smeri navzgor, navzdol, počez, pod in mimo ovire — ograje, normalno razvite osebe.

Zavedati se moramo, da so rešitve vseh treh vrst varnostnih naprav sila različne. Projektantom in konstruktorjem varnih pogojev dela, ki so izraženi v obliki trdnosti, zanesljivosti in drugih lastnosti konstruiranega zaščitnega sredstva, gre za to, da se dosežejo optimalne rešitve. To pomeni, da dosegajo najboljšo stopnjo varnosti in ekonomičnost, pri tem pa morajo upoštevati:

- trajnost uporabe zaščitne naprave,
- zanesljivo trdnost tako materiala, iz katerega je izdelana, kakor tudi položaj, v katerem se bo nahajala,
- ustreznost oblike,
- zanesljivost preprečitve možnosti nenamerne posega v nevarno področje,
- enostavnost in zanesljivost pritrditve.

(Se nadaljuje)

POPRAVEK

V zadnji številki Glasnika (12-77) se nam je vrnila neljuba pomota. Pod člankom z naslovom »Jedrsko elektrarne — realnost in prihodnost« je pomotoma podpisal Anton Bukovnik. Pravilno se podpis glasi Anton Blatnik, dipl. ing. Avtorju omenjenega članka se opravičujemo.

UREDNIŠTVO

● REKREACIJA V IMP ● REKREACIJA V IMP ● REKREACIJA V IMP ● REKREACIJA V IMP ●

Tudi v letu 1978 bo organiziranih več športnih tekmovanj: med TOZD IMP, občinskih tekem in za nas zelo zanimivo tekmovanje ŠIG'78, ki so zimske in letne. Za leto 1978 je razpisano ŠIG zimsko tekmovanje od 16. do 18. 2. 1978, delno spremenjeno v ženskih panogah, kar je razvidno iz propozicij. Ker se bomo tudi člani IMP udeležili teh tekem, bi bilo dobro, da se zainteresirani prijaviijo športnim referentom v TOZD. Predvidevamo tudi v februarju (12. 2. 1978) zimsko tekmovanje IMP, kje, pa bomo naknadno sporočili športnim referentom.

LETNE IGRE ŠIG

Tudi v letu 1978 bodo tekmovanja ŠIG 78 po panogah v različnih mestih, finale pa bo 3. junija 1978 v Kopru, organizacijo pa je prevzelo SGP Stavbenik. Že konec februarja bo SGP Zasavje organizator tekmovanja v šahu, marca bo streljanje v Mariboru in kegljanje v Gorici, aprila namizni tenis v Ljubljani in odbojka v Novem mestu ter maja balinanje v Postojni in mali nogomet predvidoma v Velenju.

Da bi se lahko udeleževale tekmovanj ŠIG 78 tudi naše ekipe, razpisujemo organizacijo naštetih tekmovanj tudi za tekmovanja med TOZD IMP. Ker je tekmovanje med TOZD že utečeno in vemo, katere TOZD so bile že organizator v letu 1977, se ne bo težko odločiti za organizacijo v letu 1978, tistim TOZD, ki niso bile organizator v letu 1977.

Želimo množično in uspešno udeležbo!

ODBOJKA

V občinskem tekmovanju uspešno nastopata tudi naši ekipe. Ženske so dobile že tri tekme in eno izgubile, moški pa so še nepremagani in se jim zopet nasmihajo osvojitev prvega mesta kot že leta poprej.

Še v letu 1977 pa se bodo naši člani udeležili tudi občinskih tekmovanj v šahu in streljanju.

PROPOZICIJE ZIMSKIH ŠIG

50. člen

Zimske športne igre vsebujejo tekmovanja v naslednjih disciplinah:

1. Veleslalom

a) ženske do 30 let	1 tek
b) ženske nad 30 let	1 tek
c) moški do 33 let	1 tek
d) moški od 33 do 40 let	1 tek
e) moški nad 40 let	1 tek

2. Teki

a) ženske do 30 let	2 km
b) ženske nad 30 let	2 km
c) moški do 33 let	4 km
d) moški nad 33 let	2 km

51. člen

Tekmovalci, ki dosežejo starostno mejo v letu tekmovanja, tekmujejo v kategoriji mlajših letnikov.

52. člen

V vsaki kategoriji lahko nastopi največ pet (5) tekmovalcev oz. tekmovalk iz OZD. Za končno ekipno uvrstitev pa se štejejo po trije najbolje uvrščeni tekmovalci v vsaki kategoriji, razen v kategoriji teki ženske do 30 let dve najbolje uvrščeni tekmovalki in teki ženske nad 30 let dve najbolje uvrščeni tekmovalki.

KOMU JE POTREBNO PLANINSTVO?

V IMP ustanovljamo planinsko društvo, zato boste o njem, kako smo ga in s kakšnimi cilji dobili v naš kolektiv, brali v prihodnji številki Glasnika.

V tem času masovni obiski gora niso možni, zato pa lahko delamo načrte. Za sprehode po gorah je potrebna primerna oprema, ta pa se od dobrih čevljev navzgor nabavlja postopoma in tako smo v nekaj mesecih oskrbljeni s popolno planinsko opremo, ki nam lahko služi celo desetletje in več. Pravijo, da človek šele na gori občuti svojo veljavo, da si tam odpočije živce, poleg ostalih prednosti, ki smo o njih že brali, oziroma jih izkusili ob hoji po gorah.

In komu je planinarjenje potrebno; Odgovor je kratek: VSEM, pa naj delajo po pisarnah, za stroji, v prahu, plinih, ropotu, skratka, vsako delovno mesto zahteva rekreacijsko gibanje. Hoja na gore koristi tudi tistim, ki stanujejo v strnjjenih naseljih, ob prometnih cestah in drugod, kjer so zrak, mir, okolje podvrženi raznim slabim vplivom na škodo našemu počutju in zdravju.

Glede na stanje, v katerem delamo in živimo, ni odveč želja, da imamo v IMP zaposleni številno planinsko organizacijo.

Vsakdo izmed nas je bil že v življenju navdušen nad marsičem, veliko je tudi zadovoljstvo nad lepoto narave, gor, v prijateljstvu in solidarnosti med ljudmi.

In zato je gotovo želja VEČINE članov kolek-

tiva IMP, da se preko svoje planinske organizacije vključijo med ljubitelje gora. Kot velikokrat že, tako tudi sedaj delamo načrte, kako se povezati z naravo. Te možnosti se sedaj odpirajo in koristimo jih ter tako moramo že sedaj skleniti, da se pod okriljem naše planinske organizacije že februarja udeležimo masovnega pohoda na Stol, pozneje na Porezen in še kam, o tem bomo večkrat obveščali. Vsekakor je poleg prednosti, ki jih nudi planinstvo, pomembno tudi to, da 30-letnico IMP obeležimo z lastnim planinskim društvom.

Za obiske gora si bomo pripravili program. Po potrebi bomo ustanovili tudi mladinski odsek PD, da se bodo mladi lahko podajali na bolj zahtevne ture; starejše bomo tudi popeljali na manj naporene gorske poti in celo to bo mogoče, da bodo otroci naših delavcev šli organizirano in varno nad gorske vrhove. Vsi ti nameni pa so v korist zdravja, razvedrila in ostalih ugodnosti v naravi. Zato je prav, da planinstvo v IMP dobi res množičen razvoj, to nam je potrebno in za ponos obenem. Nihče v članstvu PD ne bo razočaran!

Zdravja, razvedrila, prijateljstva smo vsi potrebni, zato bomo skupno delali načrte, dosegali uspehe in koristi ter o tem povedali drugim.

Ob koncu pa vsem planincem in bodočim prijateljem gora ŠREČNO 1978. leto.

F. VODNIK

● TOZD DRUŽBENI STANDARD

OBRAČUN LETOVANJ V SEZONI 1977

Poročilo je bilo napisano za sejo sveta proizvajalcev in uporabnikov obračunske enote počitniški domovi. Ker je bilo v celoti sprejeto, ga tudi objavljamo in dodajamo še sklepe omenjene seje.

ZMOGLJIVOSTI

Z razvojem IMP je tudi število zaposlenih delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela hitro naraščalo. Zato kapacitete počitniških domov IMP: v Fiesi 105 ležišč, v Velem Lošinj 71, na Veliki Planini 11 in nekaj ležišč na Pohorju, niso več zadoščale. Delegati TOZD, ki sodelujejo v svetu proizvajalcev in uporabnikov obračunske enote počitniški domovi v okviru TOZD Družbeni standard, so v decembru 1976 sprejeli okvirni program in usmeritev za leto 1977. Na osnovi vsestranske proučitve, so delegati na seji sveta v marcu 1977 potrdili vsebinsko in finančno najugodnejše pogodbe za Verudelo pri Puli, Filip Jakov pri Zadru, Vodice pri Šibeniku in dodatna ležišča v Velem Lošinj in Ankaranu.

TOZD Družbeni standard je tako tudi v skladu z usmeritvijo Republiških sindikatov med prvimi pričela sklepiti pogodbe s turističnimi agencijami in društvi ter tako razširila kapacitete za sezono 1977 še za 212 ležišč.

S tako razširjenimi kapacitetami smo dosegli 90 % planirane realizacije, kar je izredno veliko, če upoštevamo, da smo imeli v letu 1976 že 30 % povišan plan, prav tako pa v letošnjem letu spet 30 % povišanje. Plan za leto 1978 z 10 % povečanjem je mnogo realnejši.

Izplačani osebni dohodki v sezoni 1977

Počitniški dom	Netto + terenski dodatek	Brutto
Fiesa	178.700,50	200.318,10
Veli Lošinj	199.536,05	226.320,45
Skupaj v letu 1977	378.236,55	426.638,55
v letu 1976	377.835,15	520.874,20

Tudi oba upravnika, ki sta na novo prevzela poslovanje v Fiesi in Velem Lošinj sta se močno potrudila, kar nam med drugim pove tudi podatek, da sta z dodatno prodanimi penzoni, hrano prehodnim gostom in obiskovalcem ter pijačo ustvarila preko blagajne

		Indeks
Fiesa — leta 1976	217.032,00	
leta 1977	278.369,00	
	+ 61.337,00	128
Veli — leta 1976	129.165,00	
Lošinj leta 1977	265.813,00	
	+ 136.648,00	206

RECEPCIJA

Recepcija, ki je poslovala v popoldanskem času vse poletne mesece (od 15. aprila do 20. septembra), je opravila zelo veliko in naporno delo.

Delo v recepciji so izmenoma opravljali 3 zaposleni, pretežno izven rednega delovnega časa. Samo prek blagajne v recepciji so sprejeli 70 milijonov SD vplačil. Le z osebnim prizadevanjem zaposlenih v ravnalstvu TOZD Družbeni standard smo uspešno realizirali letovanja, ki finančno

VZDRŽEVALNA
IN INVESTICIJSKA DELA

Že od januarja dalje so potekala vzdrževalna in investicijska dela v naših počitniških domovih. V počitniškem domu v Fiesi je bila popravljena streha, pobeljeno stopnišče in jedilnica, zamenjane tapete v sobah in na hodnikih, zaščitena so bila polkna in prepleškane balkonske ograje, skratka vse, da je dom pričakal goste urejen. Prav tako sta bila urejena stari in novi dom v Velem Lošinj. V novem je bil narejen notranji belež, zaščitena polkna, prepleškane okenske police, najnujnejša notranja popravila, pod itd. in urejena okolica. Dokupljena je bila tudi posoda in posteljina.

KADROVSKE PRIPRAVE

Istočasno so se pričele tudi kadrovske priprave in iskanje delavcev za domače počitniške domove. Rednim problemom, ki nastajajo zaradi sezonsko zaposlenih delavcev v vseh počitniških domovih se nismo mogli ogniti. Vendar pa smo imeli v letošnjem letu mnogo manj kadrovske težave, saj so mnogi že v pretekli sezoni delali v naših domovih.

Predvsem pa so ostale skoraj iste zasedbe v kuhinjah, ki so s kvalitetno hrano prav gotovo vplivale na počutje gostov. Število zaposlenih delavcev smo prilagajali številu gostov v izmenah, vendar je bilo zaposlenih največ 8 v posameznem domu. Zato so tudi izplačani osebni dohodki ostali na ravni iz leta 1976, brutto pa celo 18 % manj.

predstavljajo 400 milijonov starih dinarjev realizacije, organizacijsko in vsebinsko pa terjajo veliko angaziranje.

VSEBINSKE PRIPRAVE

Z aprilske številko Glasnika IMP so bili vsi delavci seznanjeni z možnostmi za letovanja in natisnjena je bila tudi prijavnica, ki je izšla v prilogi. Zanimanje je bilo izredno veliko, največje za Verudelo in Filip Jakov. Zaradi večjih možnosti izbire, je imela komisija za razdelitev kapacitet — sestavljajo jo delegati TOZD IMP — precej manj dela, kakor v preteklem letu. Posredovati je morala le v najbolj polnih izmenah od 2. 7. do 10. 8. in odkloniti preveč prijavljenih za Verudelo in jim ponuditi druge možnosti.

Naši domovi so bili odprti od 10. junija do 20. septembra, pogodbeni aranžmaji pa so bili sklenjeni za glavno sezono. Na željo delavcev smo pripravili za Novo leto silvestrovanje in odprli dom za praznike 1. maja.

V domačih domovih so bili gostje razmeroma zadovoljni. Hrana je bila solidna, postrežba dobra in hitra. V Velem Lošinj smo imeli v glavni sezoni najetih 39 ležišč v privatnih sobah in zato je bilo osebje v domu tudi močno obremenjeno. Le posamezniki so godrnjali nad slabšim starim domom, zato tudi predlagamo, da naj bi bila cena penziona v starem domu nekoliko nižja kakor v

novem. V počitniškem domu v Fiesi ni bilo posebnih pripomb. Nekateri so sicer zatrjevali, da so posamezne porcije prevelike. Vendar je bila večina gostov s količino hrane zadovoljna.

Za hrano smo porabili povprečno:

Počitniški dom	1977	1976
Fiesa	47,00	42,00 din na osebo
Veli Lošinj	54,21	53,00 din na osebo

Precej težav smo imeli z nabavo, saj je v sezoni močno primanjkovalo mesa, zelenjave in sadja. Najbolj so bili gostje zadovoljni v Verudeli pri Puli. Možnosti za rekreacijo in športne aktivnosti je bilo dovolj, sobe solidne, postrežba v restavraciji pa dovolj hitra. Izbirali so lahko med tremi raznovrstnimi obroki, kar je mnogim gostom zelo ugajalo.

Prav tako so bili zadovoljni v Filip Jakovu, saj smo morali prvotno pogodbo za 35 ležišč razširiti še za 16 ležišč. Več pripomb je bilo na aranžma na Pagu. Čeprav se je kar 80 % gostov, ki so na Pagu letovali v letu 1976 z anketo izjasnilo, da želijo ponovno letovati na Pagu, so bili v letošnjem letu manj zadovoljni. Večina pripomb je bila namenjenih hrani, ki jo zaradi pomanjkanja mesa in zelenjave, ni bilo možno v celoti izboljšati.

FINANCIRANJE

Že jeseni leta 1976 smo sprejeli na seji sveta proizvajalcev in uporabnikov OE PD plan tekočega in investicijskega vzdrževanja. Posebej smo obravnavali možnosti regresiranja letovanj v letu 1977.

V preteklih letih so koristniki letovanj v IMP plačevali bolj »simbolične« zneske in se je razlika pokrivala ob koncu leta. Z novim Zakonom o financiranju pa smo si morali zagotoviti sprotni priliv za dejanske stroške obračunske enote. Delegati v svetu in Izvršni odbor sindikalne konference IMP so vztrajali, da ne bodo delavci sami krili stroškov, saj je bila tudi razlika med dejansko ceno oskrbnega dne in plačilom koristnikov znatna. Sprejeli so sklep, da razliko od regresirane cene do dejanskih stroškov pokrivajo TOZD po dejanski udeležbi. Na sklep in seveda potrebna sredstva smo vse TOZD še posebej opozorili v planu TOZD Družbeni standard, ki so ga pismeno prejeli oktobra 1976 vsi individualni poslovodni organi TOZD IMP, delegati sveta OE počitniški domovi in Plansko analitska služba IMP.

Po izračunu v PAS IMP je bila prva cena oskrbnega dne v domačih domovih 220,00 din. Ko smo znižali plan OD za sezonsko zaposlene delavce na raven iz leta 1976, je znašala cena oskrbnega dne 186,38 din.

Za aranžma s polpenzionom na Pagu in v Vodica smo morali plačevati 128,00 din, za polni penzion v Verudeli 140,00 din in v Filip Jakovu 155,00 din. V to ceno ni vključena turistična taksa. Vse pogodbe so potrdili delegati v svetu proizvajalcev in uporabnikov OE počitniški domovi. Ob upoštevanju, da ne moremo že zaradi števila članov družin zasesti vsa ležišča 100 % in da letuje veliko število otrok, ki plačajo 70 % oskrbnine, je svet sklenil, da se obračuna polna cena na 90 % zasedenost. S prizadevanjem zaposlenih v TOZD, recepciji, zadostnim obveščanjem (Glasnik IMP), smo uspeli izkoristiti večino kapacitet.

Nadaljevanje na 15. strani

SKLEPI SVETA PROIZVAJALCEV IN UPORABNIKOV

SKLEPI seje sveta proizvajalcev in uporabnikov obračunske enote počitniških domov, ki je bila dne 12. 12. 1977 ob 11. uri v jedilnici centralne kuhinje Ljubljana, Vojkova 58.

— Delegati soglasno potrjujejo vsebinsko in finančno poročilo o letovanjih v sezoni 1977.

Glede na to, da TOZD BLISK in TOZD PANONIJA še nista pokrila fakturirane razlike med regresirano in lastno ceno letovanj za svoje delavce, je svet sklenil, da morajo razliko poravnati najkasneje do 20. 12. 1977, saj je svet samoupravni organ in morajo spoštovati njegove sklepe. Če ne upoštevamo, da je isti sistem obračunavanja razlik veljal že v letu 1976 — (prej izgube na koncu leta), so bile najmanj trikrat obveščene o sklepu sveta (plan investicij in financiranja — november 1976, zapisnik s seje sveta dne 17. 3. 1977, Glasnik IMP in fotokopija s sklepom o plačilih pri poslanih fakturah). Vse ostalo je odvisno od samoupravnih dogovorov v TOZD. S plačilom terjatev bo obračunska enota počitniški domovi zaključila svoje poslovanje pozitivno.

— Delegati so soglasno sprejeli poročilo o porabljenih sredstvih za investicije in investicijsko vzdrževanje ter sklenili, da se ostanek sredstev prenese v leto 1978.

— Na podlagi izračuna, TOZD koristniki obračunskih enot TOZD Družbeni standard, združijo potrebna sredstva za nakazilo prispevka ZTP Ljubljana, kar je zakonska obveznost.

— Ker delavci TOZD Družbeni standard zavestno ne ustvarjajo ostanka dohodka, je bil v skladu z navodili finančno računovodske službe IMP sprejet sklep, da tudi letos, kakor v lanskem letu, TOZD IMP združijo sredstva za učinek ob 9-mesečju. Gibljivi del za TOZD DS je poprečje izplačanega gibljivega dela TOZD IMP — ključ za delitev je koriščenje storitev obračunskih enot TOZD Družbeni standard.

— Zaradi obsežnega dela in nove organizacije OE počitniški domovi v okviru SOZD IMP je potrebno pravočasno pričeti s sklepanjem pogodb za prihodnjo sezono ter konstituirati službo, ki se bo z letovanji ukvarjala. Nujno je potrebno zagotoviti delavcem na področju letovanj normalne pogoje dela, saj so sedaj poslovali na treh različnih koncih.

— Naslednja seja sveta proizvajalcev in uporabnikov obračunske enote počitniški domovi bo meseca februarja prihodnje leto.

INDUSTRIJSKO
MONTAŽNO
PODJETJE
LJUBLJANA

● MIKA ŠPILJAK:

TOVARNIŠKA GLASILA V PRVIH VRSTAH BOJA ZA NADALJNI RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA

V Borovu je bila 2. in 3. novembra proslava 30-letnice izhajanja tovarniških časopisov. Udeležencem proslave je govoril njen pokrovitelj Mika Špiljak, predsednik zveze sindikatov Jugoslavije. Njegov govor objavljamo v skrajšani obliki:

Temeljne, delovne in sestavljene organizacije združenega dela so v našem sistemu samoupravne socialistične demokracije postale tisti centri, v katerih se ne sprejemajo odločitve, pomembne samo za delavce v združenem delu, ampak se vse bolj vodi politika, ki je bila do včeraj pri nas — a v svetu je to pravilo — pristojnost drugih, v najboljšem pomenu države, ne pa delavcev.

Takšen položaj samoupravljalcev predpostavlja drugačne, boljše informiranje od današnjega. Tovarniška glasila morajo spremljati pospešeni razvoj samoupravljanja in obveščati delavce o vsem, kar je pomembno za njihovo življenje in delo in jim pomagati, da odgovorno sodelujejo povsod, kjer sprejemajo samoupravne ali politične odločitve.

Če bi se gibal izven samoupravnih tokov, če ne bi ustvarjalno spremljala in vplivala na delo samoupravnih in upravnih organov, organizacije ZK, sindikata in mladine, delegatov in delegacij — bi bila tovarniška glasila brezpogojno na eni od dveh napačnih poti: v lakiranju ali pa kritizerstvu.

Tovarniška glasila in tudi druga informativna sredstva — naslanjajoč se na najnaprednejše sile v kolektivih — morajo skupaj z delavci biti v prvih vrstah boja za nadaljnji razvoj samoupravljanja.

Napredna so samo tista informativna sredstva, ki podpirajo razvoj družbenoekonomskih odnosov, ki se zoperstavljajo vsem, kar tak razvoj zavira, in se borijo proti uzurpaciji delavčevih pravic, pa če je to samovolja, grupaštvo klike, primitivizem, tehnokratizem ali kaj podobnega.

Usposabljanje tovarniških glasil kot borbenih delavskih glasil že po naravi razvoja naše družbe ne more biti uspešno, če ti listi in druga informacijska sredstva v združenem delu ostanejo usmerjena samo v svojo TOZD DO ali TOZD, a ne proti celotnemu združenemu delu in družbi nasploh.

V naporih, da se delavec »izvleče« iz svoje TOZD, da ne bo samo nosilec samoupravnih

tokov v njej, ampak da se vključi v odločevanje o celotni družbeni reprodukciji, povsod, kjer se sprejemajo pomembne odločitve za delavski razred — je vloga tovarniških glasil nenadomestljiva.

Časopisi organizacij združenega dela bi morali bolj kot doslej spremljati usodo tistega dela dohodka, ki ga delavci temeljnih organizacij odvajajo za krajevne in interesne skupnosti, občino, republiko, pokrajino — vse do federacije. V tej smeri se tudi spreminja politični sistem in tu bi se morala tovarniška glasila neposredno vključiti.

Zato je potrebno neprestano utrjevati zavest pripadnosti razredu, zavest, da sta porast produktivnosti dela in dohodka v vsaki TOZD odvisna od gibanja splošne družbene produktivnosti, od gospodarjenja z minulim delom kot tudi s sredstvi, ki se iz tekočega dohodka izločujejo za skupne potrebe.

Tovarniška glasila bi morala bolj kot doslej spremljati delo delegatov in delegacij. Obveščati bi morala delavce o stališčih delegatov in delegacij, o njihovih težavah, o stališčih, za katere glasujejo. Vplivati bi morala na delegate, da se pri odločitvah borijo za pristne delavske interese.

V informacijskih sredstvih organizacij združenega dela je potrebno razvijati kritični dialog, ki ga, resnici na ljubo, ni dovolj niti v drugih časopisih, niti v vseh družbenih strukturah. Strani tovarniških časopisov bi morale biti bolj odprte za same delavce, za njihovo ustvarjalno kritiko in predloge, ki ne bi rušili ljudi, ampak jasno pokazali določene negativne pojave, njihove nosilce in navajali k boljšim rešitvam.

Tovarniška glasila morajo biti še bolj prežeta z delavskim duhom, več delavcev samih kot doslej mora pisati o svojih pogledih. Če gremo po tej poti, bodo delavci pomagali, da bodo glasila odprta kritiki, ki bo vplivala na graditev novega in rušenje ostankov starega.

Stopnja razvitosti samoupravnih odnosov, a gotovo smer, po kateri gremo v pripravi na 11. kongres ZKJ, odpira široke možnosti tovarniških glasil, da bodo še bolj prežeta z delavčevim mišljenjem in voljo. To potrjujejo dosežki mnogih glasil organizacij združenega dela.

IMP GLASNIK izdaja delovna skupnost IMP — Industrijskega montažnega podjetja v Ljubljani. Izhaja mesečno v 6.660 izvodi. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Titova 37. Ureja uredniški odbor: Rudi Bukovec, Anton Križan (glavni urednik), Anton Štrus (odgovorni urednik), ing. Vinko Kuder, ing. Janez Trost, ing. Vane Učakar, Jože Weis. Tiska: Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS, št. 421-1/72 z dne 26. septembra 1974 je IMP Glasnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

URESNIČEVANJE ZZD V GRADBENIŠTVU

Na osnovi stanja smo ocenili:

— da so v delovnih organizacijah predvsem v prvih mesecih letošnjega leta zelo kasnili in preveč odkrito iskali nekakšnih receptov ter premalo samostojnih rešitev,

— da so družbeno politične organizacije premalo kritične do programov in do realizacije programov, da preveč strpno opazujejo kasnitve strokovnih služb in da so preveč nekritične do ponujenih predlogov opredelitev materialnih odnosov in drugih rešitev, kar omogoča, da bo poslovodna struktura že v pripravljani fazi uveljavila svoje koncepte,

— da so nekatera področja dejansko premalo predskutirana (delovne naloge, nagrajevanje po delu itd.) in da delovne organizacije, v katerih so bili družbeno ekonomski odnosi na relativno nizki ravni, izredno težko nadoknadijo v zadnjih letih zamujeno, kar pa zakon o združenem delu brezkompromisno terjaja,

— da se družbeno politične organizacije preveč pokroviteljsko obnašajo do slabosti v lastnih razmerah, da se tak pokroviteljski odnos nadaljuje tudi pri nekaterih občinskih funkcionarjih, ki čutijo dolžnost, braniti svoje področje in da je tako stanje pri nekaterih drugih tako, da do najvišjih organov poročila in podoba o dejanskem stanju v delovnih organizacijah prihaja močno obarvana od subjektivnih vtisov oziroma močno lokalno pogojena.

Na osnovi zaključkov je bila sprejeta naslednja programska usmeritev:

a) da se obiski v vseh delovnih organizacijah, ki jih uvrščamo kot opazovane organizacije akcija 130, ponovi in razširijo preko delegatov republiškega odbora na vse druge delovne organizacije,

b) da se ob dokumentih, za katere ugotavljamo določene slabosti, pripravijo v okviru delovnih teles republiškega odbora in strokovnih služb RS določeni pripomočki, pojasnila in napotila,

c) da se sedaj spremljanim dokumentom pridruži še družbeni dogovor o kriterijih za oblikovanje temeljnih organizacij v gradbeništvu s tem, da se predhodno oblikuje v republiškem odboru stališče do predloga.

d) da se seznam spremljajočih organizacij razširi z nekaterimi manjšimi delovnimi organizacijami, ki so v največji stiski, ker nimajo strokovno usposobljenega kadra za izdelavo strokovnih predlogov za normativno ureditev tistih področij, ki morajo biti do novega leta urejena.

Realizacijo teh zaključkov podajamo v nadaljevanju. Osnovna pomanjkljivost posvetovanj v opazovanih delovnih organizacijah iz akcije 130, ki je tekla v mesecu juniju, je bila, da sindikalne organizacije niso pravočasno posredovale gradiv o konkretnih rešitvah vprašanj, ki so bila na dnevnem redu, pa tudi vprašanj in dilem ne — z vsem smo se soočali šele na sestankih, kar je bilo za to fazo, ki je bila v pretežni meri akcijska, opravičljivo oziroma sprejemljivo, zato smo se v septembru odločili za spremenjen način spremljanja uresničevanja zakona o združenem delu v delovnih organizacijah gradbeništva. Odločili smo se:

— za regionalni način posvetovanja z vsemi OZD na področju posamezne regije, organizator pa sta bila delovna organizacija, opazovana v akciji 130 ter občinski odbor sindikata gradbenih delavcev, na katerem območju je ta organizacija,

— za ojačitev ekipe, ki bo sodelovala na vseh regionalnih posvetovanjih (ekipe naj bi sestavljali ožje vodstvo RO gradbenih delavcev, predsedniki komisij ter strokovni sodelavci RS ZSS),

— za razširjeni dnevni red, ki bi naj poleg realizacije zakona o združenem delu po področjih, kot so določena z akcijo 130 vodili še javno razpravo o zakonskih osnutkih, republiškem družbenem dogovoru ter tezah za spremembe samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in OD v gradbeništvu,

— za posredovanje materialov in gradiv, v katerih so po mnenju občinskih odborov sindikata nesprejemljive rešitve, pa delovne organizacije vztrajajo pri njih uporabi ter vprašanja in dileme, ki so kljub prizadevanjem za njih razrešitev še ostala v celoti odprta.

Regionalna posvetovanja so potekala v času od 16. septembra do 30. septembra po predvidenem programu

z izjemo SGP Pionir Novo mesto, ki posvetovanja ni organiziral. Udeležba je bila sorazmerno skromna tako, da bi kazalo ponoviti še eno posvetovanje v Ljubljani za vse, ki štejejo med osip.

Vseh posvetovanj so se udeležili: predsednik RO sindikata gradbenih delavcev ali sekretar, predsednika komisije za nadaljnji razvoj samoupravljanja in predsednik komisije za delitev dohodka in OD oziroma predsednik komisije za samoupravno sporazumevanje ter enkrat strokovna sodelavka RS ZSS iz sektorja za samoupravljanje.

Dnevni red so obsegali željene materije, zato so bile razprave skoraj na vseh posvetovanjih dolge štiri ure.

Materiale so posredovale predvsem delovne organizacije, ki jih opazujemo v akciji 130 ter izjemoma nekatere druge. Vprašanj in dilem, ki bi bile vnaprej posredovane, je bilo malo (izjema občinski odbor Ljubljana Center), prav tako se organizatorji niso posluževali možnosti, da bi na dnevene rede uvrščali specialna vprašanja, o katerih bi radi vodili razpravo s posebej usposobljenim strokovnim delavcem, razen v enem primeru (Kograd Dravograd).

Stanje:

— ocena, ki smo jo podali v mesecu juniju, skorajše v celoti velja, le da moramo biti ob njej mnogo bolj zaskrbljeni, ker se je čas že močno nagnil v drugo polovico leta oziroma konec leta,

— da so družbeno politične organizacije v septembru mesecu sicer v velikem številu delovnih organizacij preverjale stanje na področju uresničevanja zakona o združenem delu, vendar preveč informativno,

— da je zelo malo aktov v javni razpravi in da je še vedno pretežna večina izdelkov zgolj v strokovnih službah,

— da se kažejo posledice napačnih metodoloških pristopov tako pri izdelavi samoupravnih aktov, kot pri zaporedju opredeljevanja materialnih odnosov, pri čemer imamo v mislih predvsem pristope, ko strokovne službe izključno predlagajo v javno razpravo že napisane samoupravne akte, ne da bi predhodno skupaj z delavci na osnovi variantnih predlogov oblikovali posamezne materialne odnose, druga veliko težja metodološka pomanjkljivost pa je v tem, da v delovnih organizacijah pripravljajo predloge organizacijskih sprememb brez predhodnih analiz posameznih samoupravnih celiz oziroma organizacijskih enot, brez opredeljenih dohodkovnih odnosov, brez konceptov svobodne menjave (med izjeme vsekakor sodijo Vegrad Velenje, Tehnika Ljubljana, SGP Gorica),

— da se je zaradi tega, ker analiz o ustreznosti samoupravne organiziranosti z zakonom o združenem delu niso pripravili ali pa so jih pripravili površno, mnogokje delavci zgolj intuitivno odločili za sedanji način organiziranosti ali pa so celo nasledili demagoškimi trditvam poslovodnih struktur, da bi s kakršnokoli spremembo v organizaciji narasla zgolj režiija, da bi ostali delavci brez dela, da bi prišlo do ukinitve nekaterih organizacijskih enot, da potem ne bodo tako močni oziroma da bi z organizacijskimi spremembami oslabela njihova moč itd. Srečali pa smo lahko tudi nekaj predlogov samoupravnega konstituiranja, ki uporabljajo zelo raznolike kriterije ustanavljanja v TOZD in je že na prvi pogled mogoče trditi, da niso v skladu zakonske zahteve oziroma z zakonskimi pogoji,

— da kljub javni razpravi o osnutku zakona o združenem delu delavci še niso dovolj večji v poznavanju zakonske materije, še posebej zato, ker zakon o združenem delu v mnogih delovnih sredinah niso obravnavali v primerjavi z lastno samoupravno prakso, da so se tudi programi uresničevanja zakona pripravljali mimo njihovega vpliva in da se samoupravni akti še vedno pripravljajo izven njihovih sredin. Utemeljeno pričakujemo, da bo tudi javna razprava slaba, ker bo material preobsežen,

— da družbeno politične organizacije v mnogih delovnih sredinah ne obvladujejo na jasnovejših procesov samoupravnega komuniciranja in da se ponekod zelo očitno na račun vse bolj oslabljenega delovanja družbeno političnih organizacij krepi tehnostuktura. Samoupravljanje sicer poteka v samoupravnih okvirih, toda delavci resničnega vpliva na ustvarjanje in delitev dohodka nimajo,

— da skupnim službam oziroma strokovnim delavcem v njih kljub programom in rokovno opredeljenim nalogam ni pri srcu predvsem zakonska zahteva o svobodni menjavi dela, saj gre za možnost kontrole nad realizacijo celotnega prihodka, izvirajočega iz uresničevanja programa dela, kvalitete in kvantitete opravljenih nalog v relativno kratkih časovnih obdobjih kot je: četrtletje, polletje, tričetrtletje in zaključni obračun. Srečali smo primere, ko skupne službe že v novih samoupravnih aktih želijo podtakniti TOZD le z nazivom svobodna menjava imenovane proračunske odnose ali pa jih navdušiti s celim nizom vplivov na poslovanje skupnih služb kot na primer planiranje zaposlenih, imenovanje vodij oddelkov oz. drugih organizacijskih enot skupnih služb, vpliv na organizacijo, odločanje o sistemizaciji delovnih mest, v zameno za to pa jim ponujajo proračunski sistem.

Novosti oz. spremembe, ki smo jih zabeležili pri drugem obisku, pa so:

1. delovne organizacije, ki smo jih spremljali v akciji 130, imajo relativno bolj dodelane materiale, kot tiste, ki v akcijo 130 niso vključene,

2. med dokumente, ki so jih že pripravili v skoraj vseh delovnih organizacijah, sodijo:

— samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD,

— samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in odgovornostih TOZD in DS SS so izredno redki, zato velja omeniti sporazum te vrste v KOGRADU Dravograd,

— večina delovnih organizacij je pri pripravi samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov nestrno pričakovala gradbeniški sporazum ter s tem odlašala tudi izdelavo tistih delov sporazuma, ki niso neposredno vezani nanj,

— na področju vzpostavljanja dohodkovnih odnosov smo v večini še zelo slabi. Trdimo, da je stanje takšno zaradi sedanjih stopnje samoupravne organiziranosti oz. raznolikosti kriterijev pri ustanavljanju TOZD, zato je dohodkovne odnose izredno težko izpeljati.

Plenum RO je na osnovi poročila in razprave sprejel še naslednje zaključke:

Pri uresničevanju zakona o združenem delu močno kasnimo, v močno oviro pa so najrazličnejši, premalo poglobljeni pristopi, pomanjkanje analiz, formalizem in težnje, ohraniti stare organizacijske strukture in odnose. Izjeme, predvsem večje delovne organizacije, ki imajo strokovno usposobljene kadre, pa so vendarle v dosedanjem obdobju uspele pripraviti nekaj dobrih dokumentov, ki bi lahko veljali za izhodišče v nadaljnjih razpravah in osnova za zaključne dokumente, ki bi jih lahko opozorile tudi druge delovne organizacije. Med take delovne organizacije vsekakor sodijo:

- Vegrad, Velenje
- Kograd, Dravograd
- Ingrad, Celje
- Tehnika, Ljubljana
- SGP Gorica ter druge, zato predlagamo:

RO bo v smislu pomoči v najkrajšem času organiziral strokovna posvetovanja na teme:

- dohodkovni odnosi
- svobodna menjava dela
- samoupravna organizacija oz. ustanavljanje TOZD

— delitev dohodka in OD

Spremljanje izvajanja ZZD je organizirati tudi v tistih delovnih organizacijah, ki so izpadle iz regionalnih posvetovanj in se teh niso udeležile.

Pospešiti je uskladitev z ZZD in analizirati posebnih združenj, kot je Biro za gradbeništvo in podobnih.

Tudi v nadaljnji aktivnosti je treba stalno spremljati in vsakodnevno preverjati uresničevanje zakona o združenem delu, kot trajno nalogo tudi v letu 1978.

P.S. Gradivo je v celoti povzeto iz »Gradbinca«, biltena, ki ga izdaja republiški odbor gradbenih delavcev Slovenije.

● PRIŠLI — ODŠLI ● PRIŠLI — ODŠLI ● PRIŠLI — ODŠLI ● PRIŠLI — ODŠLI ● PRIŠLI — ODŠLI ● PRIŠLI — ODŠLI ● PRIŠLI — ODŠLI ● PRIŠLI

Prišli v mesecu novembru 1977

TOZD Klima, Ljubljana:

Škrbec Janez
Šimunič Stjepan
Sakelšek Slavko
Rajkovič Dušan
Bačnik Jože
Tenžera Ante
Klopčič Rafael
Čehić Mirsad
Džimrić Dragan
Križan Stanislav

TOZD OV, Ljubljana:

Šarabon Bojan

TOZD SKIP, Ljubljana:

Mihalič Franc
Sobočan Branko
Hočevar Marija
Popović Vladimir

TOZD TRAA, Ljubljana:

Prosič Hasan
Remškar Rado
Igličar Robert
Cetin Sergej
Kačanski Boris
Gruđen Matjaž
Markovič Vojo
Miler Marija
Zobič Slavko

TOZD Elektromontaža, Ljubljana:

Japundžić Dragomir
Krndija Veselko
Mašič Hasan

Česar Ernest
Jeraj Tomislav
Baša Drago
Žokš Emil
Gašperšič Mitja
Šušteršič Dušan
Vuk Roman
Štrubelj Helena
Orož Gorazd
Kogoj Drago

TOZD TEN, Ljubljana:

Breskvar Franc
Košak Tone

TOZD Projektivni biro, Ljubljana:

Krvavica Zdravko
Anderlič Franc

TOZD Zastopstva, Ljubljana:

Jereb Janez
Stipič Jože

Delovna skupnost strokovnih služb, Ljubljana:

Radivojevič Nevenka
Koren Amalija
Bohte Ivan
Sambol Ivan

TOZD PMI, Maribor:

Pilko Miroslav
Koern Franc
Herga Ivan
Kreč Branko
Predojevič Mirko
Simonič Vlado

TOZD PM, Koper:

Bruno Grižon
Debeljak Slavko
Miklavčič Franko
Marsič Silvo
Argenti Mariza

TOZD TIO, Idrija:

Bezeljak Silvij
Eržen Milan
Mrak Marija
Mikuž Vojko
Bevk Velemir
Zelenc Drago

TOZD Livarna, Ivančna gorica:

Rokavec Ivan
Vidic Marija
Miljevič Peter
Novakovič Uroš
Hrovat Anton
Zaletelj Jože
Miljevič Branko
Šabič Nezir
Šabič Bairo

Jerše Jože
Pekol Ivan
Kralj Ivan
Hrovat Karolina
Štrubelj Martin
Kek Alojz
Gliha Andrej

TOZD Elektrokovinar, Ptuj:

Vidovič Stanislav
Šori Alojz
Topolovec Jožef
Čuš Nada
Pacher Feliks
Medved Stanko
Burgar Zvonko
Petrovič Dušan
Bavdek Jože
Nasko Franc
Avguštin Milan
Vidovič Mirko

Učenci v gospodarstvu

Skalič Vladimir

TOZD Blisk, Murska Sobota:

Gašpar Marjan
Horvat Matija
Žalik Alojz
Černela Štefan
Bertalanič Jože
Feguš Ivan
Sečko Štefan
Horvat Jože
Šarkanj Milan
Gruškovnjak Martin
Sušec Branko
Čeh Maks

Odšli v mesecu novembru 1977

TOZD Klima, Ljubljana:
Stipič Jože, prem. v TOZD Zast.
Korez Leopold, sporazumno
Bitenc Jože, odpoved delavca

TOZD OV, Ljubljana:

Hrovat Janez, na željo del.
Logar Dušan, na željo del.
Perhoč Slavko, v JLA
Novak Darko, v JLA

Učenci v gospodarstvu

Studen Alojz, razv. uč. pog.

TOZD SKIP, Ljubljana:

Skubic Mirko, na željo del.
Šterbenec Zdravko, sporazumno
Špenko Marjan, sporazumno
Mohar Ivan, na željo del.
Štrbac Milan, na željo del.

Nadaljevanje v prihodnji številki

ZAHVALI

Ob izgubi očeta se zahvaljujem Osnovni organizaciji sindikata TOZD TEN in vsem sodelavkam in sodelavcem za darovano cvetje, izraze sožalja in spremstvo na zadnji poti.

TATJANA STRMLJAN

ZAHVALA

ob izgubi našega očeta

FRANCA POŠEBALA

se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji TOZD Elektromontaža in sodelavcem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI SIN FRANCI

Nadaljevanje z 12. strani

Zato je bila dejanska cena penzionov:

Počitniški dom	Št. penzionov	Skupaj stroški	Povpr. cena penziona
Veli Lošinj	6973	1,248.973,84	179,12
Fiesa	6933	1,278.574,33	184,42
Pag	2460	361.710,00	147,04
Filip Jakob	2880	436.224,00	151,47
Verudela	3546	587.280,00	165,62
Ankaran	360	—	—
Vodice	470	58.260,00	123,96
Skupaj	23.622	3,971.022,17	166,03

Da bi bile TOZD čim manj obremenjene s pokrivanjem razlik med regresirano in dejansko ceno, obračunske enote počitniški domovi nismo obremenjevali s celotnimi stroški (reklame IMP, časopis podjetja, posvetovanja in seminarji, 72 %

energetski prispevek od porabljene energije. V obračun razlik tudi ni vključen 5 % prispevek za železnice za leto 1976 in 1977, saj je bil zakon sprejet letos — akontacija naj bi znašala 96.436,70 din).

Poleg tega smo proste kapacitete v juniju in septembru oddali tujim koristnikom — SAP, AERO, RUDIS Velenje itd.

Delegati v svetu proizvajalcev in uporabnikov OE počitniški domovi so na seji v marcu 1977 tudi sklenili, da ostanejo cene pijač v letu 1977 nespremenjene, podražijo pa se le tiste in toliko, kolikor se je dvignila nabavna cena in prometni davek. Kljub temu, se je promet v točilnicah počitniških domov v Fiesi in Velem Lošinj v primerjavi z lanskim letom močno dvignil. S tem smo uspeli znižati dejansko poprečno ceno 166,03 din na 155,00 din.

Kljub vsem prizadevanjem TOZD Družbeni standard smo imeli še vedno veliko težav in zavlačevanja s plačilom fakturirane razlike (TOZD Dvigalo). Še vedno pa razlik niso poravnali v TOZD BLISK in TOZD PANONIJA, kar kaže na neprimeren odnos in staro miselnost, ki je v nekaterih TOZD v zvezi z letovanji delavcev še prisotna.

1978	VOŠČI	DOLOČENA BARVE	SLOVENSKI SLIKAR	NEDELJ. SOGLAS.	JATČASTI KROŽNIK	DIREKTIVA	RIMSKO PODZEMJE	PREDLOG	NAŠ TOZD	LANTAN	ELEMENT	NAŠ TOZD	VRH V SAVINJSKIH ALPAH	DOHAČA ŽIVAL	USTAVITVE KRVAVENJA	MLADI ČLOVEK	
VOŠČILO																	
VZKLIK			SRBSKA SALATA					VESLAČ JE OD APA GEV								LITER BAKER	
PREDLOG			JUDOVSKO MOŠKO IME	UDELEŽ. ALKE ARGON						BEOGRAT. IGRALKA	SAMICA SOMAČE ŽIVALI						
NAŠ TOZD							IZOLA - CITERI DODATEK						STARA UTREŽNA MERA				
RIMSKA ENA	SVIT BABICA				DEL TELA BELI ŠPORT						SPORTNA OBLERA TITOV VELES					KISIK NAŠ TOZD	
IZUMRLA PTICA			RIMSKA BOGINJA PLODNOSTI	TONA ZONA		KUNA Z LEPIM KRZONOM	INDIJSKI POLITIK						AVTOTUR. PODJETJE SLAVNIK				
NAŠ TOZD							KRAPINA PRALNI PRAŠEK			ŠALA ROSKOVNA MERA			NAŠ TOZD MONT SLOVANSKA BOGINJA SARTI				
ZLOG V SOLNAMC.		NAŠ TOZD PRVA ČRKA									BIŠEČI GRM ITALIJANKA PESNIKA						
JOD	ITALIJANSKO MESTO NAŠ TOZD							ŽENSKO IME NAŠ TOZD					TRGOVSKI POMOČNIK				
UČENJE			RIMSKA ŠTIRICA	MORSKA RIBA	MAKEDONSKI KNJIŽEVNIK PREDIVALEC J. AMERIKE					ŠESTA ČRKA		ARABSKA DRŽAVA KORALNI OTOKI					
NAŠ TOZD						NE VELIKO				PREBIV. GRABE ŽENSKO IME (MNE)						NAŠ TOZD	
NAŠ TOZD							LEVI PRITOK RENE WESER MESTO NA VZHODNI RIJANI					OZNAKA ZA ČAS	SURANEC PREDIVALEC GANE				
JANEZ MENART			KARTAŠKI IZRAZ		LES ZA SHUČI LESKOVAC		I				I	GNUSOBE ŽENSKO LMB. IME					
ALPE ADRIA			DOLINA			DIVJI RACI KILA					PĚRŮCI PESTIVER				OSEBNI ZAJEMK DALMAT. Ž. IME		
DUŠIK	BREZ OSTANKA	NAŠ TOZD														ANGLIŠKA SOLJANSKA MERA	
MEDNET BALEČINE			POMOČ ALI OPORA		ZEMLEHERC I EPILEPSIJA							GLAVNI ŠTEVNIK				IPSILOM NERODICA	
BELGIJSKO ZDRAVILJE					BOR DUET		DOLŽNANSKA MERA		POLOTOK OTOKA HONSHU	ZAVEST		ŠOL. RED NESTRO-KOVNJAK					
NAŠ TOZD																	
MOŠKO IME				PREDLOG PREJ (E)		TOVARNA DOHVALAH KIJ						KLADA ZA SEKANJE DRV	NARODNA BANKA	DRUŽINA FRANCOZ. TISKARJEV	ERBIJ ALI RANER		
POLMER	NAŠ TOZD																
MOŽ KATARINE	NAŠ TOZD KONCI POLOTOKOV																ZEVSOVA LJUBICA
VALENTE			IVAN MINATTI	ASTATIN ANTON ASKERČ			VEZNIK PREDLOG		SODNIK V GRĚM PODZEMEM				NEMČIJA VARNOSTNI SVET		RIMSKA 504 JURIJ VEGA		
DIALEKTIČNI MATERI-ALIZEM	TRIADA					JADRANSKI OTOK			SLIKA ŽVEPLO			MOŠKO IME FOSFOR					

NAGRADNA KRIŽANKA

1. nagrada 150 din   2. nagrada 100 din   3. nagrada 50 din

Rešitve pošljite do vključno 10. 1. 1978 na naslov: IMP Glasnik, Titova 37, Ljubljana in pripišite »Nagrada križanka«.

